

سازمان تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود، مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

نام:

نام خانوادگی:

شماره داوطلبی:

صبح جمعه
۱۴۰۲/۸/۱۹

آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم مرحله دوم

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم تجربی (دوازدهم)

مدت پاسخگویی: ۱۱۵ دقیقه

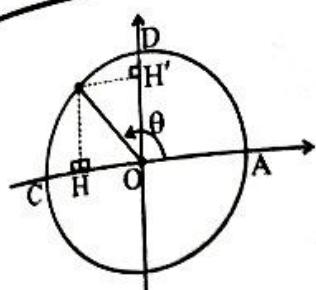
تعداد سوال: ۱۰۵

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۳۷ دقیقه
۲	زیست‌شناسی	۲۵	۲۱	۴۵	۱۸ دقیقه
۳	فیزیک	۲۰	۴۶	۶۵	۲۵ دقیقه
۴	شیمی	۲۵	۶۶	۹۰	۲۵ دقیقه
۵	زمین‌شناسی	۱۵	۹۱	۱۰۵	۱۰ دقیقه

صفحه ۲

ریاضی

-۱ در دایره مثلاحتی زیر اگر $\sin \theta = \frac{44}{25}$ باشد، مقدار $CH - DH'$ کدام است؟

- ۰/۶۸ (۱)
۰/۷۲ (۲)
۰/۷۰ (۳)
۰/۶۶ (۴)

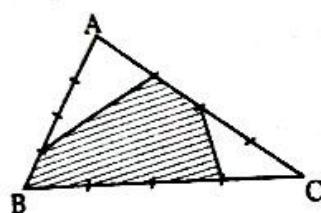
-۲ $\sqrt{\tan^2 \alpha + \cot^2 \alpha} + \cos \alpha + \sin \alpha = \sqrt{\frac{3}{5}}$ اگر $\cos \alpha + \sin \alpha = \sqrt{\frac{3}{5}}$ باشد، حاصل چقدر است؟

- ۴ (۱)
۵ (۲)
۶ (۳)
۷ (۴)

-۳ اگر $45^\circ < x < 75^\circ$ ، مقدار $\tan^2 x - \sin^2 x - \tan^2 x \sin^2 x$ کدام است؟

- ۱ (۱)
۲ (۲)
۳ (۳)
۴ (۴)

-۴ در شکل زیر اضلاع مثلث به ۴ قسمت مساوی تقسیم شده‌اند. مساحت سایه‌زده چند درصد مثلث ABC است؟

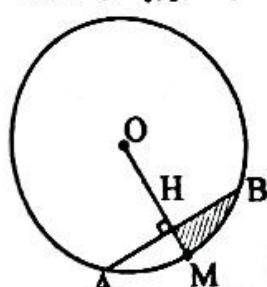

- ۶۷/۷۵ (۱)
۶۸/۷۵ (۲)
۶۷/۲۵ (۳)
۶۸/۲۵ (۴)

-۵ در کدام نقطه زیر $\sin x - \cos x > 0$ و $\sin x + \cos x > 0$ است؟

- $\frac{8\pi}{5}$ (۱)
 $\frac{-8\pi}{5}$ (۲)
 $\frac{9\pi}{5}$ (۳)
 $\frac{-5\pi}{2}$ (۴)

-۶ در دایره زیر به شعاع $\sqrt{2}$ اگر طول پاره خط AB برابر ۲ باشد، محیط ناحیه هاشورزده چند برابر $\sqrt{2}$ است؟

- $\frac{\pi-1}{4}$ (۱)
 $\frac{\pi}{4}+1$ (۲)
 $\frac{\pi}{4}$ (۳)
 $\frac{\pi-1}{2}$ (۴)

-۷ اگر $\tan \alpha = 2$ آنگاه حاصل کدام است؟

$$\frac{\sin(\pi - \alpha) - \sin(\alpha - \frac{\pi}{2})}{\frac{1}{\sin(\alpha + \frac{\pi}{2})} + \sin(\alpha - \pi)}$$

- $\frac{4}{3}$ (۱)
 $\frac{1}{3}$ (۲)
 $\frac{1}{2}$ (۳)
 $\frac{2}{3}$ (۴)

- ۲۸ با توجه به شکل زیر که نوار قلب یک انسان سالم را نشان می‌دهد می‌توان گفت در نقطه به طور حتم

(۱) پر خلاف نقطه C - آغاز افزایش مقدار خون در بطنها مشاهده می‌شود.

(۲) همانند نقطه B - دریجه‌های خاصی در قلب برای ورود خون به بطن باز می‌شود.

(۳) نسبت به نقطه B - تعداد بیشتری از یاخته‌های ماضیجه‌ای در حال انتباخت هستند.

(۴) پر خلاف نقطه B - گره بزرگ‌تر شبکه هادی، تعریکات الکتریکی خود را آغاز می‌نماید.

- ۲۹ چه تعداد از گزاره‌ها، جمله زیر را بدسترسی تکمیل می‌کند؟

«هر رگی که خون خود را به دهلیز چپ تخلیه می‌کند نسبت به سرخرگ هم اندازه آن،»

الف - گستردگی لفضای درونی آن بیشتر، اما مقاومت آن نسبت به جریان خون کمتر است.

ب - تعداد یاخته‌های ماضیجه‌ای بیشتری در تماس با بافت پوششی سطح درونی رگ هستند.

ج - لایه‌هایی در دیواره که دارای رشته‌های پروتئینی کشسان هستند، ضخامت کمتری دارند.

د - خون تیره بیشتری را حمل می‌کند و قطر دیواره تشکیل‌دهنده آن به طور کلی کمتر است.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

- ۳۰ کدام گزینه عبارت زیر را بدسترسی تکمیل نمی‌کند؟

طبق اطلاعات کتاب درسی، در بدن انسان کاهش سرعت بازگشت مواد به مویرگها می‌تواند»

(۱) در اثر افزایش میزان سدیم و پروتئین در خون رخ دهد. (۲) منجر به افزایش ورود مواد به مجرای لنفی چپ و راست شود.

(۳) بدنبال ترشح بعضی هورمون‌ها از غدد فوق کلیه رخ دهد. (۴) هنگام از بین رفت یاخته‌های مزکدار مخلوط تنفسی رخ دهد.

- ۳۱ در ارتباط با اجزای سازنده دستگاه لنفی، کدام گزینه درست است؟

(۱) تعداد رگ‌های ورودی به گره‌های لنفی با تعداد رگ‌های خروجی از آن برابر است.

(۲) در ناحیه زانو پر خلاف نواعی مجاور نیم‌لکن، تجمع گره‌های لنفی قابل مشاهده است.

(۳) بالاترین اندام لنفی، نسبت به غدد بیزافی زیرآروراهای، با استخوان جناغ فاصله کمتری دارد.

(۴) مجرای لنفی چپ از پشت اندام لنفی عبور می‌کند که اندازه کوچک‌تری نسبت به قلب دارد.

- ۳۲ به طور معمول، درین دور همانندسازی به روش توسعه باکتری دارای دنای کاملاً سنتگین در محیط دارای نوکلئوتیدهای حاوی N¹⁴ لوله آزمایش قابل پیش‌بینی است.

(۱) دو - غیر حفاظتی - مشاهده دو نوار در بخش میانی و بالایی (۲) یک - نیمه حفاظتی - مشاهده یک نوار در بالای

(۳) یک - حفاظتی - مشاهده دو نوار با بیشترین فاصله ممکن در (۴) دو - نیمه حفاظتی - مشاهده دو نوار در پایین

- ۳۳ اگر در یک مولکول دنای خطی، راه انداز دو زن فعل با فاصله کمی از هم قرار داشته باشد، کدام گزینه به طور حتم به درستی بیان شده است؟

(۱) رشته الگوی مورد رونویسی هر دو زن با هم یکسان است.

(۲) نوع آنزیم رناسباز مختلف به رونویسی از این دو زن می‌بردارند.

(۳) رناهای بیک ساخته شده از روی این دو زن برای ترجمه وارد سیتوپلاسم می‌شوند.

(۴) توالی رشته رمزگذار دو زن، بسیار شبیه رنایی است که از روی رشته الگو ساخته می‌شود.

- ۳۴ مطابق اطلاعات کتاب درسی، کدام یک از عبارت‌های زیر در ارتباط با تغییرات مولکول‌های رنا در یاخته‌های یوکاریوتی به درستی بیان شده است؟

الف - همه رناهای بیک هستند، باید بخش‌هایی از خود را از دست بدهند.

ب - همه مولکول‌های رنا در یاخته، باید دچار تغییراتی در ساختار خود شوند.

ج - تغییرات مولکول رنای بیک می‌تواند بدون شکستن پیوند فسفو دی استر باشد.

د - بروز تغییرات ساختاری در مولکول‌های رنا، تنها پس از تکمیل رونویسی ممکن می‌شود.

(۱) فقط ج (۲) ب - ج (۳) الف - ب - د (۴) فقط الف

- ۳۵ مطابق اطلاعات فصل دوم کتاب درسی، کلم گزینه مشخصه نوعی بیماری است که به نوعی بیانگر رابطه بین زن و پروتئین است؟

(۱) در این بیماری، یک نوکلئوتید از میان صدها نوکلئوتید موجود در دna تغییر پیدا کرده است.

(۲) این بیماری نشان می‌دهد که ساختار پروتئین‌های خوناب در شکل یاخته‌های خونی تأثیرگذار است.

(۳) بدنبال تغییر در زن، پروتئینی ساخته می‌شود که در ساختار اول تا چهارم خود با حالت طبیعی تفاوت دارد.

(۴) در افراد بیمار، ظرفیت حمل اکسیژن در خون کاهش یافته و در نتیجه یاخته‌های ویژه‌ای در کلیه و کبد فعال می‌شوند.

- ۲۳- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«در انسان سالم و بالغ، برای انجام لازم است تا»

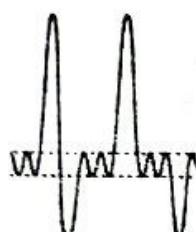
۱) دم عادی - ماهیچه‌های موثر در افزایش حجم قفسه سینه، اختلاف فشار مایع جنب و جو را کاهش دهند.

۲) دم عمیق - حجم قفسه سینه افزایش یافته و فاصله بین استخوان جناغ و قلب، نسبت به قبل بیشتر شود.

۳) بازدم عمیق - ماهیچه‌های ناحیه گردن همزمان با ماهیچه‌های ناحیه شکمی، به کاهش حجم قفسه سینه کمک کنند.

۴) بازدم عادی - تنها با استراحت ماهیچه‌های موثر در دم و در اثر ویزگی پیروی از حرکات سینه، حجم شش‌ها کاهش یابد.

- ۲۴- در ارتباط با حجم‌های تنفسی انسان سالمی که نمودار دم نگاره او مشابه تصویر زیر است می‌توان گفت، حجمی از **هوای که الزاماً**

(۱) در آن بیشترین مقدار هوای شش‌ها خارج می‌شود - نمی‌تواند منجر به خروج بخشی از ظرفیت تمام از بدن شود که در نمودار قابل رویت نیست.

(۲) پس از یک دم عادی از شش‌ها خارج می‌شود - موجب خروج حجمی از هوای سبب باز ماندن همیشکی حبابک‌ها می‌گردد، می‌شود.

(۳) پس از یک بازدم عادی، با یک بازدم عمیق از شش‌ها خارج می‌شود - پس از هر عمل دم عمیق، باعث خروج بیشترین مقدار هوای شش‌ها می‌شود.

(۴) برای به دست آوردن حجم تنفسی در دقیقه کاربرد دارد - به مقدار هوایی گفته می‌شود که هوای مرده بخشی از آن محسوب می‌شود.

- ۲۵- چه تعداد از گزاره‌ها، برای تکمیل جمله زیر نامناسب است؟

«طبق اطلاعات کتاب درسی، هر بخشی از معدة چهار قسمتی گویند که ممکن نیست»

الف - مواد غذایی در آنجا به طور حدودی آبگیری می‌شوند - نسبت به مری مواد غذایی را به دفعات کمتری وارد خود نمایند.

ب - مواد غذایی را از نگاری دریافت می‌کند - آخرین بخشی باشد که مواد غذایی قبل از ورود به شیردان به آن وارد می‌شود.

ج - ساختار درونی آن ظاهر چین خورده دارد - نسبت به نگاری، مواد غذایی کاملاً جویده شده، دفعات کمتری به آن وارد شوند.

د - نسبت به شیردان دارای حجم بیشتری است - در تمام بخش‌های خود دارای چین خورده‌گی‌هایی به سمت ناحیه درونی این انداز باشد.

(۱) چهار

(۲) سه

(۳) دو

(۴) یک

- ۲۶- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«در تنفس پوستی قورباغه همانند تنفس در ساده‌ترین آبشش‌ها،»

۱) مجرای که گازهای تنفسی را برای تبادل به سطح بدن نزدیک می‌کنند، با یکدیگر در ارتباط هستند.

۲) حل شدن گازهای تنفسی در مایعی که پوست با آن تماس دارد، برای ورود گازها به بدن ضروری است.

۳) مولکول‌های اکسیژن و کربن دی‌اکسید برای تبادل با محیط، از لایه‌های پاخته‌ای پوست عبور می‌کنند.

۴) گازهای اکسیژن و کربن دی‌اکسید، پس از پوست، از پاخته‌های دیواره مجرای حاوی مایع عبور می‌کنند.

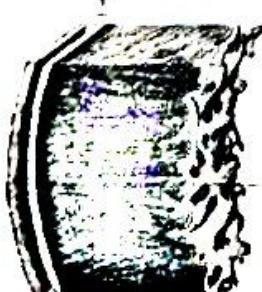
- ۲۷- با توجه به شکل مقابل، کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(۱) بخشی که با شماره (۲) مشخص شده است، همانند بخش شماره (۳)، دارای پاخته‌هایی است که ظاهر دوکی شکل دارند.

(۲) بخشی که با شماره (۳) مشخص شده است همانند بخش شماره (۱)، پاخته‌هایی دارد که در مجلورت رشته‌های پروتئینی‌اند.

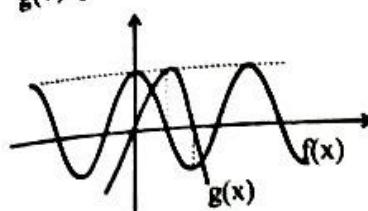
(۳) بخشی که با شماره (۲) مشخص شده است، همانند بخش شماره (۳)، در دیواره بخش‌های مختلف قلب ضخامت پکانی دارد.

(۴) بخشی که با شماره (۱) مشخص شده است، همانند بخش شماره (۳)، دارای پاخته‌هایی است که ارتباط تنگانگی با یکدیگر دارند.

۳

۱۴- نمودار تابع های $f(x) = 2\cos \pi x$ و $g(x) = 2\cos \pi x - 2$ در دستگاه محور های مختصات رسم شده است. مقدار کدام است؟

۴۴

۴۶

۴۸

۴۰

۱۵- دو تابع $f(x) = 2\cos 4x$ و $g(x) = \sin 2x$ را در نظر بگیرید. در نقطه ای مانند x_A اختلاف عرض های دو

تابع $f(x)$ و $g(x)$ به بیشترین مقدار خود یعنی L می رسد. مقدار $\frac{\cos x_A}{L}$ کدام می تواند باشد؟

 $-\frac{\sqrt{2}}{4}$ $-\frac{\sqrt{2}}{8}$ $\frac{2\sqrt{2}}{8}$ $\frac{\sqrt{2}}{4}$

۱۶- معادله مثلثاتی $\sin 2x = \cos 3x$ در فاصله $(0, 4\pi)$ چند جواب دارد؟

۱۴ (۴)

۱۳ (۳)

۱۲ (۲)

۱۱ (۱)

۱۷- از معادله $\sin^2 x - 6\sin^2 x = 5\cos x$ مجموع جواب ها در $(0, 2\pi)$ کدام است؟

 4π 2π $\frac{9\pi}{2}$ $\frac{7\pi}{2}$ $\frac{7\pi}{8}$ $\frac{9\pi}{8}$ $\frac{12\pi}{12}$ $\frac{7\pi}{6}$

۱۸- در معادله $\sin 5x + \cos x = 0$ در فاصله $(0, \pi)$ جمع بیشترین و کمترین جواب کدام است؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۹- جواب های معادله $3\cos mx + 4\cos^2 x = 2\cos 2x$ بر روی دایره مثلثاتی تشکیل یک شش ضلعی می دهند. کدام گزینه می تواند باشد؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۲۰- معادله $\tan(2x - \frac{\pi}{4}) = \frac{1}{x}$ در بازه $[0, \frac{\pi}{5}]$ چند ریشه دارد؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

زیست‌شناسی

۲۱- کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می کند؟

هر ارتباط با ساختار یا بخشی از دستگاه تنفس که می توان گفت در حالت طبیعی، قطعاً

۱) در بالای حنجره و نزدیک به انتهای حلق است - در هنگام بلع، کمترین فاصله را با پرده صوتی دارد.

۲) اولین بخش افزاینده دمای هوا است - اولین بخش مانع کننده از ورود ناخالصی های هوای نیز است.

۳) در پوشش جهت مانع از ورود مواد غذایی دارد - دارای پرده های صوتی در بخش انتهای خود است.

۴) رگ های آن آسان تر از نقاط دیگر دچار خونریزی می شوند - دارای یاخته هایی با ظاهر سنتگفرشی است.

۲۲- در بدن انسان سالم و بالغ، یاخته های نوع دیواره حبابی یاخته های مخاط مژکدار مجاری تنفسی،

۱) دو - برخلاف همه - در سطح خود فاقد زوائد مژکی بوده و با مواد ضد میکروبی تعامل مستقیم ندارند.

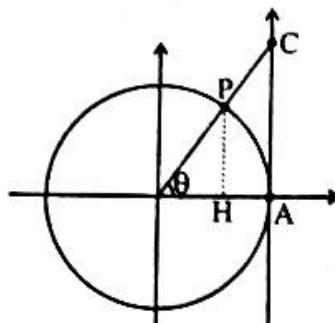
۲) یک - همانند تنها بدخی از - می توانند مولکول هایی را برای ورود به خون از غشای پلاسمایی خود عبور دهند.

۳) دو - همانند بدخی از - ترشحاتی ندارند که در تعامل با مولکول های وارد شده به دستگاه تنفس قرار می گیرند.

۴) یک - برخلاف همه - می توانند در مجاورت یاخته هایی باشند که از ورود ناخالصی ها به محیط داخلی مانع می کنند.

-۸ f تابعی متناوب با دورهٔ تناوب $T = 4$ است. حاصل $f(\frac{\pi}{4}) + f(\frac{\pi}{2}) - f(-\frac{\pi}{4})$ با کدام گزینه برابر است؟ ($D_f = R$)

- $f(\frac{\pi}{4})$ (۱)
 $f(\frac{\pi}{2})$ (۲)
 $f(\frac{3\pi}{4})$ (۳)

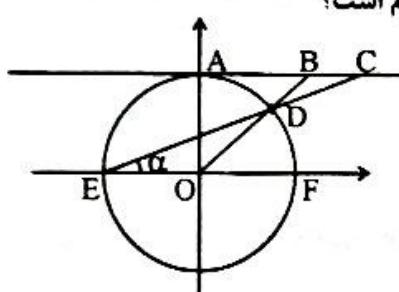

-۹ اگر $\sin \theta = \frac{A}{17}$ اختلاف طول‌های AC و CP کدام است؟

- $0/1$ (۱)
 $0/2$ (۲)
 $0/3$ (۳)
 $0/4$ (۴)

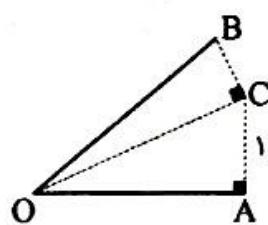
-۱۰ در شکل زیر خط l بر نمودار دایرهٔ مثلثاتی در نقطه A مماس است. نقطه D روی محیط دایره قرار دارد و طول

کمان FD کوچک‌تر از $\frac{\pi}{4}$ است. اگر $\alpha = \frac{\pi}{10}$ باشد، طول پاره‌خط BC کدام است؟

- $\frac{1}{\sin \frac{\pi}{5}}$ (۱)
 $\frac{1}{\cos \frac{\pi}{5}}$ (۲)
 $\frac{1}{\sin \frac{\pi}{10}}$ (۳)
 $\frac{1}{\cos \frac{\pi}{10}}$ (۴)

-۱۱ با توجه به شکل، OC نیمساز زاویه AOB است. اگر اندازهٔ زاویه AOB برابر $\frac{\pi}{6}$ و طول پاره‌خط AC برابر ۱ واحد باشد، طول پاره‌خط OB کدام است؟

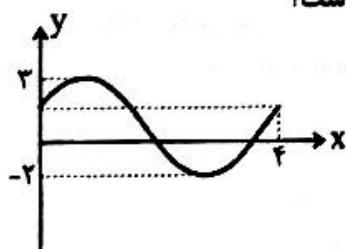

- ۲ (۱)
 $4\sqrt{2}$ (۲)
 $2\sqrt{3}$ (۳)
 $4\sqrt{3}$ (۴)

-۱۲ اگر به‌ازای هر x تساوی $\cos nx = a \cos^n x + b \cos^{n-2} x + c$ برقرار باشد؛ آنگاه حاصل کدام است؟

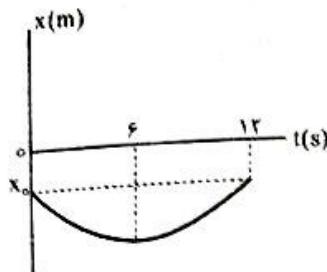
- $\frac{a-b+c}{n}$ (۱)
 2 (۲)
 3 (۳)
 4 (۴)

-۱۳ شکل زیر نمودار $f(x) = a \sin bx + c$ است. مقدار $(\frac{2\pi}{b})$ چقدر از $5\pi/5$ بیشتر است؟

- $\sqrt{2-\sqrt{2}}/2$ (۱)
 $\sqrt{2+\sqrt{2}}/2$ (۲)
 $5\sqrt{2-\sqrt{2}}/4$ (۳)
 $5\sqrt{2+\sqrt{2}}/4$ (۴)

- ۵۴- نمودار مکان - زمان متغیرگی که روی محور x حرکت می‌کند، به صورت سه‌می داده شده است. اگر مسافت طی شده توسط متغیر در بازه زمانی بین $t_1 = 4s$ و $t_2 = 9s$ برابر ۶۵ متر باشد، بزرگی سرعت متوسط متغیر در این بازه زمانی چند متر بر ثانیه است؟

- ۴ (۱)
۵ (۲)
۸ (۳)
۱۳ (۴)

- ۵۵- معادله حرکت متغیرگی که بر خط راست در حرکت است در SI به صورت $x = -2t^2 + 12t + 5$ است. در چه لحظه‌ای برحسب ثانیه، سرعت متغیر با سرعت متوسط آن بین دو لحظه $t_1 = 1s$ و $t_2 = 4s$ برابر می‌شود؟

- ۲/۵ (۱)
۳/۵ (۲)
۱/۵ (۳)
۳ (۴)

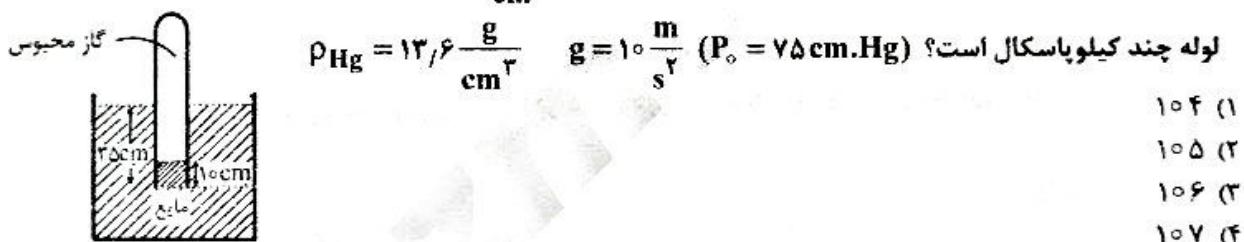
- ۵۶- در ظرفی استوانه‌ای شکل، مقدار m گرم آب و $5m$ گرم جیوه وجود دارد و ارتفاع مجموعه 37 cm است. فشار پیغامه‌ای

$$\rho_{Hg} = 13,5 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}, \rho_{\text{آب}} = 1 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}, g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}, P_0 = 75 \text{ cm.Hg}$$

ناشی از دو مایع که به کف ظرف وارد می‌شود، چند سانتی‌متر جیوه است؟

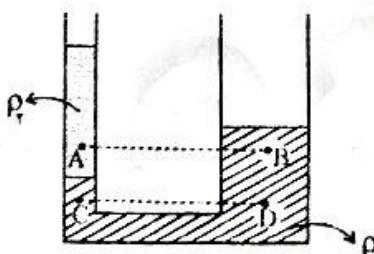
- ۱۲ (۱)
۲۰ (۲)
۸ (۳)
۱۵ (۴)

- ۵۷- در شکل زیر دهانه باز یک لوله آزمایش را در مایعی به چگالی $\frac{g}{cm^3}$ فرو بردہ‌ایم. فشار گاز محبوس در بالای

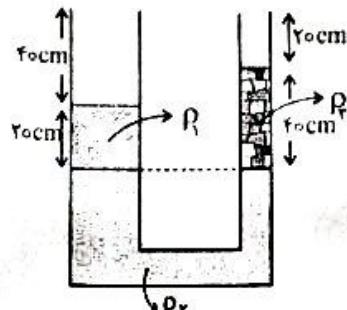
- ۱۰۴ (۱)
۱۰۵ (۲)
۱۰۶ (۳)
۱۰۷ (۴)

- ۵۸- در شکل زیر دو مایع مخلوط نشدنی به چگالی‌های ρ_1 ، ρ_2 درون یک لوله U شکل به حال تعادل‌اند. کدام گزینه مقایسه درستی فشار نقاط A، B، C، D و E است؟

- $P_D > P_C > P_B > P_A$ (۱)
 $P_D = P_C > P_B > P_A$ (۲)
 $P_D = P_C > P_A > P_B$ (۳)
 $P_D = P_C > P_B = P_A$ (۴)

- ۵۹- در شکل زیر $\rho_1 = 1 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ ، $\rho_2 = 0,8 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ و سطح مقطع لوله‌های راست و چپ به ترتیب 5 cm^2 و 15 cm^2 است. اگر در لوله سمت چپ آنقدر از مایع با چگالی ρ_1 اضافه کنیم تا لبریز شود، چند گرم مایع از لوله سمت راست بیرون می‌ریزد؟

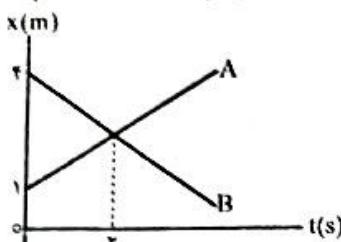

- ۸ (۱)
۳۲ (۲)
۴۰ (۳)
۴۸ (۴)

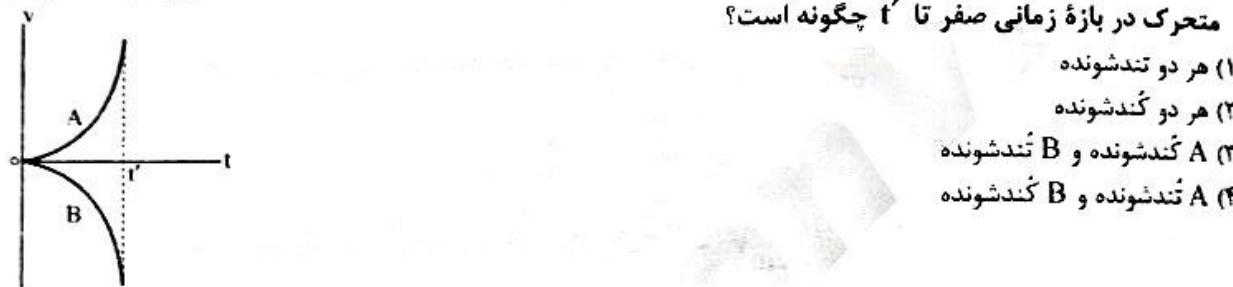
۴۸- قطاری به طول 100 m با سرعت $\frac{m}{s} 25$ از یک ایستگاه می‌گذرد. مسافری با سرعت $\frac{km}{h} 9$ از ابتدای قطار به انتهای قطار حرکت می‌کند. در مدتی که این شخص طول قطار را طی می‌کند، از دید ناظر درون ایستگاه، مسافر چند متر جایه‌جا می‌شود؟

- (۱) 100
 (۲) 900
 (۳) 1000
 (۴) 1100

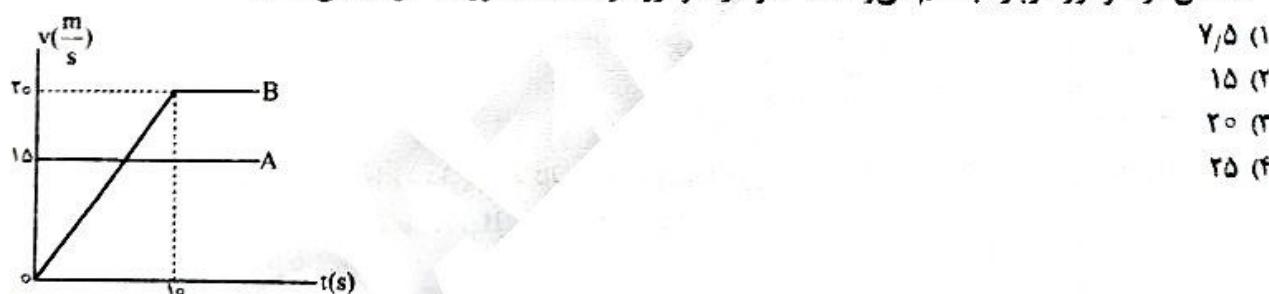
۴۹- نمودار مکان - زمان دو متوجه A و B مطابق شکل است. فاصله این دو متوجه از یکدیگر در لحظه $t = 5\text{ s}$ چند متر است؟

۵۰- نمودار سرعت - زمان دو متوجه A و B که روی خط راست در حرکت‌اند، مطابق شکل است. نوع حرکت این دو متوجه در بازه زمانی صفر تا t' چگونه است؟

۵۱- نمودار سرعت - زمان دو خودرو A و B که در لحظه $t = 0$ در یک مکان هستند، مطابق شکل زیر است. در چه لحظه‌ای دو خودرو دوباره به هم می‌رسند؟ (هر دو خودرو در امتداد محور x حرکت می‌کنند).

۵۲- رابطه بین سرعت و مکان متوجهی که با شتاب ثابت بر خط راست حرکت می‌کند در SI به صورت $v^2 = 12 - 8x$ است. اگر متوجه در مبدأ زمان در مکان $x = -3\text{ m}$ و در حال دور شدن از مبدأ مکان باشد، معادله مکان - زمان این متوجه در SI مطابق کدام گزینه است؟

- (۱) $x = 2t^2 + 6t - 3$
 (۲) $x = 2t^2 - 6t - 3$
 (۳) $x = -2t^2 + 6t - 3$
 (۴) $x = -2t^2 - 6t - 3$

۵۳- معادله مکان - زمان متوجهی که روی محور x در حرکت است به صورت $x = t^2 - 6t + 5$ است. اگر بازه زمانی که متوجه در خلاف جهت محور حرکت می‌کند برابر با Δt_1 و بازه زمانی که در قسمت منفی محور در حرکت است برابر با Δt_2 باشد، نسبت $\frac{\Delta t_2}{\Delta t_1}$ برابر کدام گزینه است؟

- (۱) $\frac{1}{4}$
 (۲) $\frac{2}{3}$
 (۳) $\frac{3}{4}$
 (۴) $\frac{4}{3}$

۴۲ - کدام گزینه برای تکمیل جمله زیر مناسب است؟

«در مرحله از رونویسی زن رنای رناتنی در یک یاخته حاصل از تقسیم»

۱) دومین - در تمام طول بخش بازشده دنا، سه رشته بلی نوکلوتیدی مشاهده می‌شود.

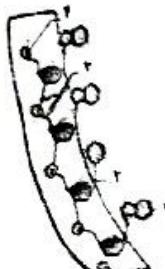
۲) اولین - رنابسپاراز از نخستین نوکلوتید پس از توالی را انداز شروع به الگوبرداری می‌نماید.

۳) اولین - بیوندهای هیدروژنی بین نوکلوتیدهای مختلف در ابتدا شکسته و سپس تشکیل می‌گردد.

۴) سومین - به دنبال جدا شدن رنابسپاراز، رشته بلی ریبونوکلوتیدی نیز از رشته الگوی دنا جدا می‌شود.

۴۳ - کدام گزینه برای تکمیل جمله زیر مناسب نیست؟

«شکل زیر بخشی از ساختار نوعی نوکلئیک اسید خطی را نشان می‌دهد: اگر این مولکول در نوعی یاخته فعالیت کند، می‌توان گفت»

۱) یوکلربوتی - مولکول «۱» ممکن است در تشکیل بیوندهای کم انرژی نقش نداشته باشد.

۲) بروکلربوتی - تعداد بیوندهای شماره «۳» قطعاً از تعداد بازهای آلى نوکلئیک اسید کمتر است.

۳) یوکلربوتی - مولکول های شماره «۴» منجر به ایجاد خواص اسیدی در این بسیار زیستی می‌شوند.

۴) بروکلربوتی - مولکول های مشابه شماره «۲» می‌توانند به همه انواع بازهای پیریمیدینی متصل شوند.

۴۴ - مطابق اطلاعات کتاب درسی، کدام گزینه در رابطه با آزمایشات دانشمندانی که در رابطه با ماهیت و راثتی مطالعاتی انجام دادند، درست است؟

۱) در هر مرحله از آزمایشات گرفتیت که مولکول دنا زیر یک یاخته به یاخته دیگر منتقل شد، موش در اثر ابتلا به بیماری مرد.

۲) در هر مرحله از آزمایشات گرفتیت که از باکتری کشته شده استفاده شد، در خون موش باکتری زنده یافت می‌شد.

۳) در هر مرحله از آزمایشات ایوری که مشخص شد پروتئین ماده و راثتی نیست، این مولکول ها از عصاره حذف شدند.

۴) در هر مرحله از آزمایشات ایوری که مشخص شد دنا ماده و راثتی است، تنها در گروهی از محیط های کشت، انتقال صفت رخ داد.

۴۵ - چه تعداد از گزاره های زیر در رابطه با کاتالیزور های زیستی به درستی بیان شده است؟

الف - پیش ماده یک آنزیم در شرایطی می‌تواند فرآورده آن نیز باشد.

ب - همه این مولکول ها از ویتامین به عنوان کوآنزیم استفاده می‌کنند.

ج - همه آنزیم های بدن انسان در pH بین ۶ تا ۸ بهترین فعالیت را دارند.

د - افزایش غلظت پیش ماده تا حد مشخص، می‌تواند سرعت واکنش را افزایش دهد.

۱) ۴

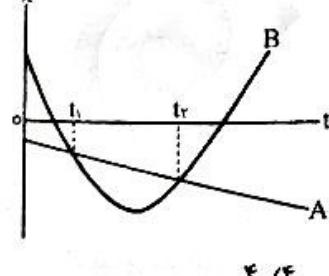
۲) ۳

۳) ۲

۴) ۱

فیزیک

۴۶ - نمودار مکان - زمان دو متوجه A و B که روی محور X در حرکت آند مطابق شکل است. چه تعداد از جمله های زیر برای این دو متوجه بین دو لحظه ۱ و ۲ درست است؟

الف - جایه جایی دو متوجه یکسان است.

ب - مسافت طی شده دو متوجه یکسان است.

ج - تندی متوسط دو متوجه یکسان است.

د - ستاب متوسط دو متوجه یکسان است.

۱) ۱

۲) ۲

۳) ۳

۴) ۴

۴۷ - متوجه کی نیمی از مسیر مستقیم بین دو نقطه را با تندی ثابت $\frac{m}{s}$ و نیمة دیگر مسیر را طی دو باره زمانی مساوی با تندی های ثابت ۷ و ۴۷ در یک جهت طی می کند. اگر تندی متوسط متوجه در کل مسیر برابر $\frac{m}{s}$ باشد، ۷ چند متر بر ثالثیه است؟

۱) ۱۸

۲) ۲۰

۳) ۲۴

۴) ۳۶

-۳۶ - در یاخته‌های بیوکاربوتی می‌توان مولکول‌های دورشته‌ای مشاهده کرد که از واحدهای نوکلئوتیدی ساخته شده‌اند. کدام گزینه مشخصه مشترک همه این مولکول‌ها را بیان می‌کند؟

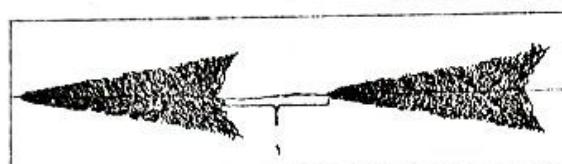
۱) هر رشته سازنده این مولکول‌ها دارای دو انتهای متفاوت است.

۲) پیوندهای اشتراکی هم در نردها و هم در پله‌های این مولکول قابل رویت است.

۳) در هریک از رشته‌ها، باز T پیوندهای هیدروژنی کمتری نسبت به باز C ایجاد می‌نماید.

۴) پس از جداسازی و سانتریفیوز رشته‌ها، هر دو رشته در یک نوار لوله آزمایش قرار خواهند گرفت.

-۳۷ - با توجه به شکل زیر، کدام عبارت به درستی بیان شده است؟

۱) رشته‌ای که در دو ژن مورد رونویسی قرار نمی‌گیرد، با هم متفاوت است.

۲) در بخش «۱»، ممکن است یک یا دو توالی نوکلئوتیدی راهانداز وجود داشته باشد.

۳) در این شکل قطعاً چندین رنابسپاراز از یک نوع در حال تولید چندین رنا از یک نوع هستند.

۴) یاخته به محصول هر دو ژن به مقدار زیاد نیاز دارد و غلظت فسفات‌آزاد در سلول در حال افزایش است.

-۳۸ - کدام گزینه ویژگی مشترک دو فرآیندی را بیان می‌کند که در آن‌ها از مولکول دنا به عنوان الگو برای ساخت نوعی نوکلئیک اسید استفاده می‌شود؟

۱) ابعاد بخشی از دنا که به کمک آنزیم باز شده است، به تدریج افزایش می‌یابد.

۲) رشته پلی نوکلئوتیدی نوساز به تدریج از رشته الگوی ساخت خود جدا می‌شود.

۳) هر آنزیم با خاصیت بسپارازی با هر دو رشته مولکول دنا اولیه در تماش مستقیم قرار دارد.

۴) تشکیل پیوندهای هیدروژنی از شکستن پیوند اشتراکی بین فسفات‌های نوکلئوتید، زودتر انجام می‌شود.

-۳۹ - چه تعداد از گزاره‌ها، برای تکمیل جمله زیر مناسب نیست؟

«در یاخته‌های سازنده صفترا در بدن انسان، هر نوکلئوتید موجود در نوعی رشته پلی نوکلئوتیدی»

الف - تنها دارای یک گروه فسفات است که به یکی از کربن‌های موجود در حلقه قند متصل شده است.

ب - دارای یک بخش غیرآلی و دو بخش آلی است که به کمک پیوندهای اشتراکی با یکدیگر ارتباط دارند.

ج - با نوکلئوتید دیگری پیوندهای کمانزی برقرار کرده و در پایداری نوکلئیک اسید نقش مهمی دارد.

د - به کمک گروه هیدروکسیل در قند پنج کربنی خود، به گروه فسفات از نوکلئوتید دیگری متصل شده است.

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

-۴۰ - کدام گزینه ویژگی حتمی همانندسازی را در یاخته‌ای که همه ژن‌های خود را به کمک یک نوع آنزیم رونویسی می‌کند، به درستی بیان می‌کند؟

۱) فعالیت آنزیم‌های دنابسپاراز در مقابل محل آغاز همانندسازی به اتمام می‌رسد.

۲) دو آنزیم هلیکاز موجود در یک حباب همانندسازی، مداوماً از یکدیگر دور می‌شوند.

۳) تعداد جایگاه‌های آغاز همانندسازی در دنا، تا انتهای فرآیند بدون تغییر باقی می‌ماند.

۴) گروهی از نوکلئوتیدهای یک رشته پلی نوکلئوتیدی در دنای اولیه، به هم نزدیک‌تر می‌شوند.

-۴۱ - کدام گزینه برای تکمیل جمله زیر مناسب است؟

«به‌منظور تشکیل ساختار هموگلوبین، گروه R آمینواسیدهای نعمی توانند پیوند تشکیل بدeneند و در این ساختار»

۱) اول - آمین موجود در اولین آمینواسید به صورت ازاد باقی می‌ماند.

۲) دوم - هر آمینواسید از طریق آمین یا کربوکسیل خود پیوند برقرار می‌نماید.

۳) سوم - برای اولین بار پیوندهای یونی بین آمینواسیدهای یک رشته تشکیل می‌شود.

۴) اول - هر پیوند اشتراکی بین اتم‌های کربن و نیتروژن نوعی پیوند پیتیدی محضوب می‌شود.

۶۶- کدام مورد زیر درست است؟ ($\text{He} = 4, \text{H} = 1; \text{g.mol}^{-1}$)

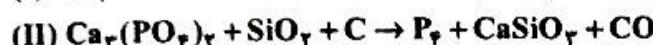
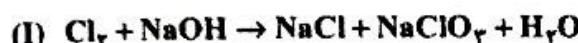
(۱) برای توصیف یک نمونه گاز، افزون بر مقدار، باید دما و حجم آن نیز مشخص باشد.

(۲) هابر دریافت اگر مخلوط گازهای هیدروژن و نیتروژن از روی یک ورقه آهنی در دما و فشار استاندارد عبور داده شود، با انجام واکنش مقدار قابل توجهی آمونیاک تولید می‌شود.

(۳) با سرد کردن مخلوط مواد در واکنش هابر، آمونیاک اولین جزئی است که به صورت مایع خارج می‌شود.

(۴) در فشار و دمای یکسان، حجم ۴ گرم گاز هلیم دوبرابر حجم ۲ گرم گاز هیدروژن است.

۶۷- نسبت مجموع ضرایب مواد شرکت‌کننده در واکنش (I) به مجموع ضرایب واکنش دهنده‌ها در واکنش (II) پس از موازنیه کدام است؟

$\frac{1}{3}$

$\frac{1}{2}$

۱۲

۲۱

۶۸- کدام عبارت‌های زیر درست است؟

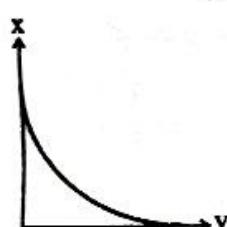
(الف) در هوای پاک و خشک درصد جرمی نیتروژن $\frac{7}{23}$ برابر درصد جرمی اکسیژن است.

(ب) فراوان ترین گاز نجیب موجود در هوای کره در ساخت لامپ‌های رشته‌ای به کار می‌رود.

(ج) برای تهییه هلیم از تقطیر جزءیه جزءیه هوای مایع، باید هوای کره را تا دمای -265°C سرد کنیم.

(د) تغییرات دما در سومین لایه هوای کره از لایه‌های اول و دوم هوای بیشتر است.

(۱) الف - ب - د (۲) الف - ج - د (۳) ب - ج (۴) ب - د

۶۹- نمودار زیر مربوط به تغییرات کدام دو کمیت می‌تواند باشد؟

(۱) دمای هوای کره بر حسب ارتفاع از سطح زمین

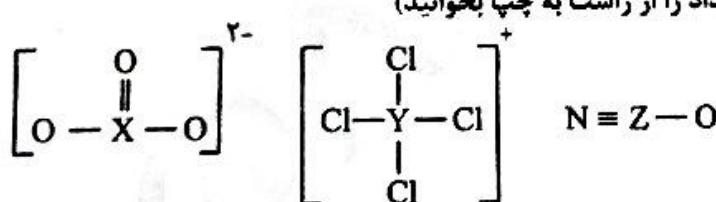
(۲) درصد حجمی گاز کربن دی‌اکسید بر حسب ارتفاع از سطح زمین

(۳) حجم گاز بر حسب مکوس فشار گاز در دمای ثابت

(۴) حجم گاز بر حسب دمای گاز (کلوین) در فشار ثابت

۷۰- با توجه به اینکه در ساختارهای داده شده، همه اتم‌ها از قاعده هشت‌تایی پیروی می‌کنند، عناصر x, y و z به ترتیب

در کدام گروه‌های جدول تناوبی قرار دارند؟ (اعداد را از راست به چپ بخوانید)

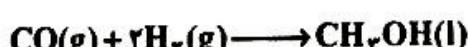
۱۶، ۱۵، ۱۴ (۲)

۱۵، ۱۴ (۴)

۱۵، ۱۴، ۱۶ (۱)

۱۵، ۱۵، ۱۶ (۳)

۷۱- مقدار ۲۱۰ گرم فلز X مطابق واکنش موازنیه شده زیر با سولفوریک اسید واکنش می‌دهد. پس از مصرف ۴۰ درصد از فلز X، واکنش متوقف می‌شود و گاز حاصل از آن در شرایط استاندارد با 16800 میلی‌لیتر گاز کربن مونوکسید واکنش می‌دهد. جرم مولی فلز X کدام است؟

۴۰ (۴)

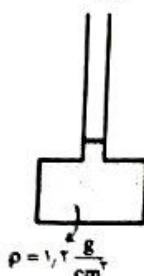
۱۱۲ (۳)

۵۶ (۲)

۲۴ (۱)

۶۰- ظرف زیر و لوله رابطه، استوانهای شکل هستند. قطر مقطع کف ظرف ۵ برابر قطر لوله است. اگر ۲۰۰ گرم دیگر از

همین مایع به ظرف اضافه شود نیروی وارد بر کف ظرف چند نیوتن افزایش خواهد یافت؟ $(g = 10 \frac{N}{kg})$

$$h = 1.7 \text{ cm}$$

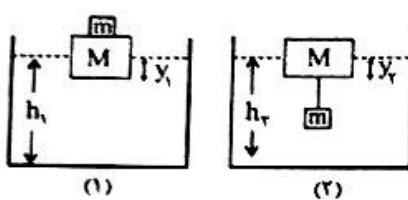
۱۰ (۱)

۲۵ (۲)

۳۰ (۳)

۵۰ (۴)

۶۱- در شکل (۱) وزنه توپر فلزی به جرم m روی قطعه چوب با جرم M در ظرف آب شناور است. در شکل (۲) وزنه فلزی توسط رشته نخ سبکی به قطعه چوب در همان ظرف آب متصل شده است. کدام گزینه درباره مقایسه y_1 با y_2 و h_1 با h_2 درست است؟

$$h_1 > h_2, y_1 = y_2 \quad (1)$$

$$h_1 = h_2, y_1 > y_2 \quad (2)$$

$$h_1 = h_2, y_1 = y_2 \quad (3)$$

$$h_1 > h_2, y_1 > y_2 \quad (4)$$

۶۲- در تمام فضای لوله زیر، جریان لایه‌ای از شاره تراکم ناپذیر برقرار است و قطر مقطع بزرگ تر ۳ برابر قطر مقطع کوچک تر است. اگر تندي در ناحیه پرسشار $\frac{\text{cm}}{\text{s}} = 4/5$ باشد، تندي شاره در ناحیه کم فشار چند سانتی‌متر بر تابعه است؟

۱/۵ (۲)

۴۰/۵ (۴)

۰/۵ (۱)

۱۲/۵ (۳)

۶۳- انرژی جنبشی جسمی به جرم m برابر با $J = 90 \text{ J}$ است. اگر جسم $\frac{m}{s}$ تندي خود را افزایش دهد، انرژی جنبشی

جسم به $J = 160 \text{ J}$ می‌رسد. جرم این جسم چند کیلوگرم است؟

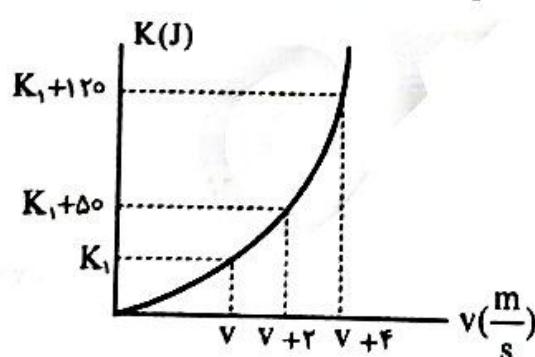
۸ (۴)

۷ (۳)

۶ (۲)

۵ (۱)

۶۴- با توجه به نمودار زیر که تغییرات انرژی جنبشی جسمی به جرم m بر حسب تندي را نشان می‌دهد، جرم جسم چند کیلوگرم است؟

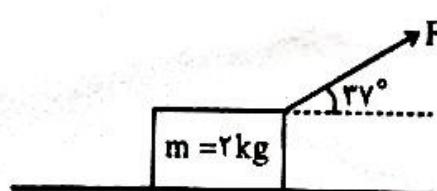
۲ (۱)

۳ (۲)

۴ (۳)

۵ (۴)

۶۵- در شکل زیر جسم روی سطحافقی به سمت راست در حرکت است. اگر نسبت کل کار انجام شده به کار نیروی اصطکاک در یک جایه‌جایی معین ۱- باشد؛ کار نیروی F در همان جایه‌جایی در شرایطی که به صورت افقی به جسم اثر کند، چند برابر کل کار نیروهای وارد بر جسم در حالت قبلی است؟ $(\sin 37^\circ = 0.6, \cos 37^\circ = 0.8)$

۱/۵ (۱)

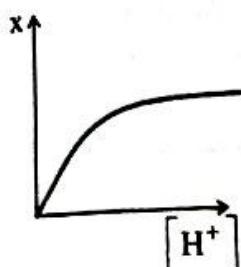
۲ (۲)

۲/۵ (۳)

۳ (۴)

- ۷۸- در نمودار زیر که مربوط به تغییرات X بر حسب غلظت یون هیدرونیوم در محلول اسید HA در دمای ثابت است، به جای X، کدام یک از موارد زیر می‌تواند قرار گیرد؟

$$\left(\frac{1}{[\text{OH}^-]} , \text{pH} , [\text{H}^+] [\text{OH}^-] , K_a , \text{درجه یونش} \right)$$

$$\frac{1}{[\text{OH}^-]} \quad (1)$$

$$[\text{OH}^-] [\text{H}^+] \quad (2)$$

$$\frac{1}{[\text{OH}^-]} \quad (3)$$

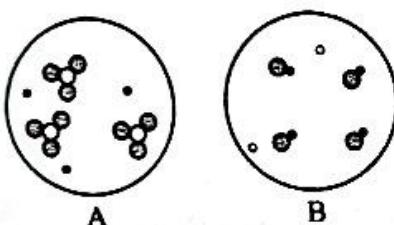
$$[\text{H}^+] [\text{OH}^-] \cdot \text{pH} \cdot K_a \quad (4)$$

- ۷۹- مقدار ۴ گرم از اسید ضعیف HA با جرم مولی 20 g.mol^{-1} در 500 میلی لیتر آب حل شده است. pH محلول

حاصل از pH محلول 10^{-2} مولار نیتریک اسید واحد است. ($K_a = 2.5 \times 10^{-6}$)

(۱) ۲ - بیشتر (۲) ۱ - بیشتر (۳) ۱ - کمتر (۴) ۲ - کمتر

- ۸۰- شکل های زیر نمای ذره ای از محلول حاصل از برهم کنش اکسید دو ماده با آب را نشان می دهد. کدام عبارات زیر درست است؟ (در این شکل ها مولکول های آب نمایش داده نشده اند.)

الف- محلول اکسید فلز باریم در آب می تواند به صورت شکل B باشد.

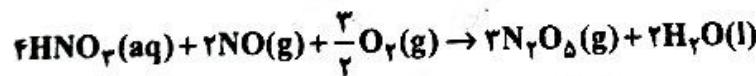
ب- رنگ کاغذ pH در محلول B مشابه رنگ کاغذ pH در بافت مخاط روده است.

ج- محلول گاز گوگرد تری اکسید در آب می تواند به صورت شکل A باشد.

د- در محلول A، نسبت غلظت یون هیدروکسید به غلظت یون هیدرونیوم از ۱ کمتر است.

(۱) ج ، د (۲) الف ، ب ، ج (۳) الف ، ب ، د (۴) ب ، د

- ۸۱- مطابق واکنش موازن شده زیر، گاز حاصل از واکنش $500 \text{ میلی لیتر گاز NO}$ با مقدار کافی نیتریک اسید و اکسیژن را در $300 \text{ میلی لیتر آب خالص وارد می کنیم}.$ pH 200 میلی لیتر از محلول حاصل کدام است؟ در شرایط واکنش حجم مولی گازها 25 L.mol^{-1} است.

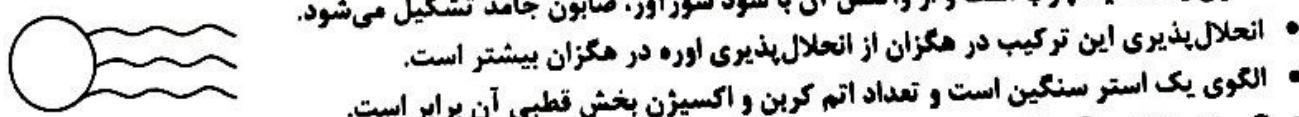
۱/۳ (۱) ۰/۲ (۲) ۱/۵۵ (۳) ۱/۱ (۴)

- ۸۲- به ۲ لیتر آب سخت که مجموع شمار بون های منیزیم و کلرید آن 1.806×10^{-22} است، مقداری صابون جامد با جرم مولی 264 g.mol^{-1} اضافه شده است. اگر بازده درصدی واکنش ۹۰ درصد باشد، چند گرم رسوب تشکیل می شود؟ $(\text{H} = 1, \text{C} = 12, \text{O} = 16, \text{Na} = 23, \text{Mg} = 24; \text{g.mol}^{-1})$

۱۲/۶۶۲ (۱) ۴/۷۵۲ (۲)
۲/۳۷۶ (۳) ۴/۵۵۴ (۴)

- ۸۳- با توجه به الگوی زیر برای نمایش یک مولکول، چه تعداد از مطالب زیر درست است؟

- الگوی یک اسید چرب است و از واکنش آن با سود سوز آور، صابون جامد تشکیل می شود.
- انحلال پذیری این توکیب در هگزان از انحلال پذیری اوره در هگزان بیشتر است.

- الگوی یک استر سنگین است و تعداد اتم کربن و اکسیژن بخش قطبی آن برابر است.

• اگر بخش ناقطبی آن دارای ۴۸ اتم کربن باشد، در صابون مایع تهیه شده از آن می تواند ۱۷ اتم کربن وجود داشته باشد.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

- ۷۲- چه تعداد از عبارات زیر نادرست است؟

- در سده اخیر، با افزایش دمای کره زمین، میانگین جهانی سطح آب‌های آزاد و نیز مساحت برف در نیمکره شمالی افزایش یافته است.

• حجم $1,20 \times 10^{21}$ مولکول گاز اوزون در فشار و دمای ثابت برابر $4,28 \times 10^{-2}$ لیتر است.

• استفاده از گاز هیدروژن به عنوان سوخت، نسبت به گاز طبیعی، آلاینده کمتری ایجاد می‌کند.

• مطابق قانون پایستگی جرم، شمار اتم‌ها در یک واکنش شیمیایی ثابت است.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

- ۷۳- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

• در صنعت برای تهیه سولفوریک اسید، نخست گوگرد را در واکنش با اکسیژن به گوگرد تری اکسید تبدیل می‌کنند.

• در ساختار پلاستیک سبز، فقط کربن و هیدروژن وجود دارد و در زمان نسبتاً کوتاهی تجزیه می‌شود.

• گاز نیتروژن، اصلی ترین جزء سازنده هوکره است و در هیچ شرایطی با گاز اکسیژن واکنش نمی‌دهد.

• گاز اوزون از گاز اکسیژن واکنش پذیرتر است و در صنعت از گاز اوزون برای از بین بردن جانداران ذره‌بینی در آب استفاده می‌شود.

• گازهای گلخانه‌ای مانع از خروج بخش قابل توجهی از گرمای آزادشده از زمین می‌شوند.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

- ۷۴- کدام عبارت زیر درست است؟

(۱) نام CS_2 و Cl_2O به ترتیب کربن دی‌سولفید و مس (II) اکسید است.

(۲) نسبت تعداد کاتیون به آنیون در گالیم کلرید با نسبت تعداد آنیون به کاتیون در کروم (III) برابر است.

(۳) در نامگذاری هر یک از ترکیب‌های NO_2 و P_2O_5 از دو پیشووند استفاده می‌شود.

(۴) فرمول اکسید فلز اصلی M به صورت MO است بنابراین فرمول نیترید آن به صورت M_2N_3 است.

- ۷۵- در نمونه‌ای از گاز طبیعی شامل متان و هلیم، درصد حجمی هلیم ۷ درصد است. درصد مولی هلیم در گاز خروجی از سوختن کامل این نمونه تقریباً کدام است؟

(۱) ۱/۷۵ (۲) ۴/۵ (۳) ۲/۵ (۴) ۳/۲۵

- ۷۶- چه تعداد از مطالب زیر درست است؟

• آلاینده‌ها مواد جامدی هستند که بیش از مقدار طبیعی در یک محیط، ماده یا یک جسم وجود دارند.

• پاک‌کننده‌های صابونی براساس برهم کنش میان ذره‌ها و پاک‌کننده‌های خورنده براساس واکنش با آلاینده‌ها عمل می‌کنند.

• تعداد پیوند کوالانسی در روغن زیتون تقریباً $2/3$ برابر تعداد پیوند کوالانسی در واژلین است.

• رسانایی محلول نیتریک اسید در آب، از رسانایی محلول فورمیک اسید در آب بیشتر است.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

- ۷۷- کدام گزینه پاسخ درست عبارت‌های زیر است؟

الف) مخلوط آب، روغن و صابون شربت معده پایدار است.

ب) رنگ پوششی محلول آهن (III) نیترات، نور را پخش می‌کند.

ج) شیر مانند سوسپانسیون است.

(۱) برخلاف - برخلاف - همگن

(۲) مانند - مانند - همگن

(۳) برخلاف - برخلاف - ناهمگن

(۴) برخلاف - برخلاف - ناهمگن

- ۹۱ - کدام گزینه مقدمه پیدایش تک‌پاخته‌ها در فرآیند تکوین سیاره زمین، بوده است؟
 ۱) آب کره ۲) منابع ذرات کیهانی ۳) تجمع ذرات کیهانی ۴) فرسایش سنگ‌کره

۹۲ - در آخرین دوره از دوران مژوزونیک،

- ۱) انقراض گروهی ایجاد شد.
 ۲) دایناسورها منقرض شدند.
 ۳) گیاهان آوندار تنوع یافتد.

۹۳ - دو پدیده متالی زمین‌شناسی در شکل زیر، کدام است؟

۱) رسوبگذاری - شکستگی

۲) شکستگی - سطح هوازده

۳) چین خوردگی - تزریق ماسه‌ها

۴) ماسه‌ای نفوذی - گسل خوردگی

۹۴ - کدام گزینه، مشاهده حركت ظاهری خورشید را توجیه می‌کند؟

- ۱) خورشید در کلون یعنی ثابت بوده و سیلات به دور آن گردش می‌کند.
 ۲) ماه به همراه پنج سیاره دیگر به دور زمین گردش می‌کند.

- ۳) ماه و خورشید در مداری دایرایی به دور زمین می‌گردند.
 ۴) سیاره زمین در امتداد محور فرضی به دور خود می‌چرخد.

۹۵ - افزایش کدام گزینه باعث کاهش وسعت اقیانوس‌ها می‌شود؟

۱) عمل فرورانش ورقه‌ای

۲) برخورد دو ورقه قاره‌ای

۳) صعود مواد مذاب در شکاف پوسته

۹۶ - ویژگی مناطقی که دارای اهمیت زیاد برای یافته‌جویی‌های اکتشافی هستند، کدام است؟

- ۱) حجم و غلظت فراوان عنصر شیمیایی در سطح و عمق ۲) پخش یکنواخت عنصر در سطح سنگ‌های منطقه

- ۳) وجود غلظت عنصر بالاتر از میانگین کلارک ۴) وجود غلظت عنصر پایین‌تر از میانگین کلارک

۹۷ - تفاوت سنگ‌های واقع در عمق ۱۸۰۰ متری پوسته نسبت به ۱۱۰۰ متری، قطعاً در کدام گزینه است؟

- ۱) رنگ ظاهری ۲) ترکیب شیمیایی ۳) درصد آب ۴) مقدار دما

۹۸ - در یک کانسنگ آهن‌دار، به ترتیب باطله و کانه کدام است؟

- ۱) هماتیت - گالن ۲) فلذی‌پار - طلا ۳) پیریت - مگنتیت ۴) کوارتز - کالکوپیریت

۹۹ - جواهر زمرد سبز همانند طلق‌نسوز سفید،

- ۱) کانسار مهم گرمایی است.
 ۲) در همان مرافق اولیه تبلور ماسه‌ای، تشکیل می‌شود.

- ۳) با حضور آب و مواد فرار و زمان کوتاه انجام‌داده، تبلور پیدا می‌کند.
 ۴) پس از تبلور پخش اعظم ماسه‌ای ایجاد می‌شود.

۱۰۰ - کدام عبارت «جچ بنایی» را بهتر معرفی می‌کند؟

- ۱) کانسنگ مهم برای من است.

- ۲) از منابع معدنی مورد استفاده در ساخت گوشی تلفن همراه است.

- ۳) در مناطق مرطوب دارای تبخیر کم و بارش زیاد تشکیل می‌شود.

- ۴) سولفات کلسیم آبدار که در کوره پخشی از آب تبلور خود را از دست می‌دهد.

۱۰۱ - در آخرین روز از فصل زمستان، طول روز تهران، توکیو و لندن چگونه است؟

- ۱) در لندن کمتر از بقیه است.
 ۲) در تمام این شهرها، یکسان است.

- ۳) در تهران بیشتر از بقیه است.

۱۰۲ - سیارکی با شعاع ۲۸۰ کیلومتر هو ۷۳۰ روز یک‌بار به دور خورشید می‌گردد، فاصله آن تا خورشید، کدام گزینه زیر است؟

- ۱) ۴۵ هزار سال نوری ۲) ۲۸۰ سال نوری ۳) ۱۵۰ میلیون کیلومتر ۴) ۱ میلیون کیلومتر

۱۰۳ - کدام ویژگی عناصر پرتوزا باعث شده تا برای پرتوسنجی مناسب باشند؟

- ۱) عمل واپاشی با سرعت ثابت و منابع

- ۲) کاهش منظم عناصر پایدار در سنگ

- ۳) مفهوم کدام گزینه با بقیه تفاوت دارد؟

- ۴) عصر یخیندان ۲) کوهزایی

۱۰۴ - کدام عبارت زیر در مورد علم «ستبعش از دور» درست نیست؟

- ۱) جمع‌آوری اطلاعات از عوارض سطح زمین و تعیین ترکیب آن‌ها ۲) اندازه‌گیری و ثبت انرژی بازتابی از سطح زمین و جو آن

- ۳) خورشید به عنوان منبع قوی تولیدکننده انرژی الکترومغناطیسی ۴) بدست آوردن اطلاعات از سطح دریاها با کمک تصاویر بازتابی

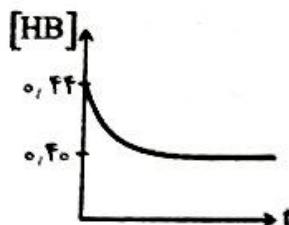
@sanjesheducationgroup

@sanjeshserv

کانال‌های ارتباطی:

-۸۴ ثابت یونش اسید ضعیف HB در دمای 25°C ، 1000 برابر اسید ضعیف HA است. با توجه به نمودار زیر که تغییرات غلظت اسید HB را در فرآیند انحلال آن در آب نشان می‌دهد، مجموع غلظت یون‌ها در محلول 1M مولار HA کدام است؟

(۱) 0.002 (۲) 0.0002 (۳) 0.004 (۴) 0.0004

-۸۵ کدام عبارت درست است؟

(۱) pH پاک‌کننده‌های خورنده، همانند پاک‌کننده‌های غیرصابونی از 7 بیشتر است.(۲) اغلب داروها، دارای ترکیب‌هایی با pH کمتر از 7 هستند.

(۳) در دمای یکسان تمایل به واکنش با یون کلسیم در پاک‌کننده‌های غیرصابونی از صابون کمتر است.

(۴) ورود فاضلاب‌های صنعتی به محیط زیست، سبب تغییر pH آن نمی‌شود.

-۸۶ چه تعداد از عبارت‌های زیر، نادرست است؟

• بخش ناقطبی مولکول کربوکسیلیک اسید بر بخش قطبی آن غلبه دارد.

• قدرت پاک‌کنندگی صابون در آب سخت از بین می‌رود.

• نسبت تعداد الکترون‌های ناپیوندی به پیوندی در اوره از ضدیغ کمتر است.

• درجه یونش، بیانی از میزان پیشرفت فرآیند یونش تا رسیدن به تعادل است.

(۴) چهار

(۳) سه

(۲) دو

(۱) یک

-۸۷ کدام عبارت درست است؟

(۱) در محلول استیک اسید، غلظت مولکول‌های اسید از غلظت یون هیدروکسید بیشتر است.

(۲) سرعت واکنش فلز منزیم با هیدروکلریک اسید، بیشتر از سرعت واکنش آن با نیترواسید است.

(۳) در یک سامانه تعادلی، غلظت واکنش‌دهنده‌ها و فرآورده‌ها برابر و ثابت است.

(۴) شیمیدان‌ها پس از کشف ساختار اسید و باز، ویژگی‌های اسیدها و بازها و نیز برخی واکنش‌های آن‌ها را توجیه کردند.

-۸۸ در 200 گرم محلول 5 درصد جرمی استیک اسید، غلظت آئیون هربوط به اسید 590 ppm است. درجه یونش اسید کدام است؟ (چگالی محلول 1 g.mL^{-1} است). $(\text{H}=1, \text{C}=12, \text{O}=16 \text{ g.mol}^{-1})$ (۲) 2.5×10^{-1} (۱) 2×10^{-2} (۴) 2.4×10^{-1} (۳) 1.2×10^{-1}

-۸۹ کدام عبارت درست است؟

(۱) شیمیدان‌ها به کمک مدل آرنیوس، هیدروژن کلرید را یک اسید قوی و هیدروفلوریک اسید را اسید ضعیف نامیدند.

(۲) درجه یونش اغلب اسیدهایی که در زندگی روزانه سروکار داریم، از 1 کمتر است.(۳) غلظت یون هیدرونیوم و یون هیدروکسید در آب خالص برابر $10^{-7} \text{ mol.L}^{-1}$ است.

(۴) جزء آئیونی صابون، بخش چربی دوست صابون است.

-۹۰ همه عبارت‌های زیر درست هستند؛ به جز:

(۱) در دمای 25°C نسبت غلظت یون هیدرونیوم در محلول 1 مولار هیدروسیانیک اسید از محلول 1 مولار فورمیک اسید کمتر است.(۲) در دمای معین به 5 mL محلول اسید ضعیف HA، مقدار 15 mL آب مقطر در دمای ثابت اضافه می‌کنیم. درصد یونش HA در محلول دوم نسبت به محلول اول، 2 برابر می‌شود.(۳) اگر در دمای 45°C ثابت یونش آب خالص برابر 1.6×10^{-13} باشد، pH آب خالص در این دما $4/6$ خواهد بود.(۴) ترکیب هیدروژن دار عنصری در دوره دوم جدول تناوبی که $\text{n}+1$ الکترون‌های ظرفیت آن 12 است در آب خاصیت بازی دارد.

رانلور، ایگان تماس‌آفرینشی در کنال ما:

@Azmoonha_Azmayeshi

علوی

تماریز، پایه و شرکت

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمونها آزمایشی

T.me/Azmoonha_Azmayeshi

دانش

دوسسه آموزشی فرهنگی

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

آزمونها آزمایشی

T.me/Azmoonha_Azmayeshi

آزمون‌های سراسری
کاج

حل
مسئلہ

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم – مرحله دوم (۱۴۰۲/۰۸/۱۹)

علوم تجربی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

@sanjesheducationgroup

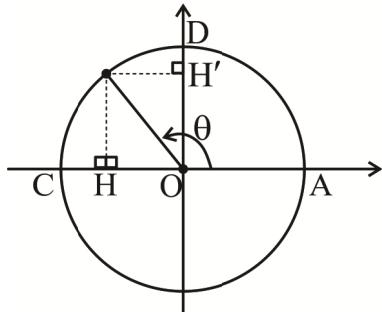
@sanjeshserv

کanal‌های ارتباطی:

سنجش دوازدهم

ریاضی

۱. گزینه ۱ درست است.

با توجه به تعریف سینوس و کسینوس در دایره مثلثاتی:

$$CH = OC - OH = 1 + \cos \theta$$

$$DH' = OD - OH' = 1 - \sin \theta$$

$$\Rightarrow CH - DH' = 1 + \cos \theta - (1 - \sin \theta) = \sin \theta + \cos \theta$$

$$\cos \theta = \frac{-7}{25} \quad \text{حالا از } \sin \theta = \frac{24}{25} \text{ نتیجه می‌شود:}$$

$$\frac{24}{25} + \left(-\frac{7}{25}\right) = \frac{17}{25} = 0^{\circ}/68 \quad \text{و جواب می‌شود:}$$

۲. گزینه ۴ درست است.

$$\cos \alpha + \sin \alpha = \sqrt{\frac{3}{5}} \xrightarrow{\text{به توان ۲}} \cos^2 \alpha + \sin^2 \alpha + \sin \alpha \cos \alpha = \frac{3}{5}$$

$$\Rightarrow 2 \sin \alpha \cos \alpha = \frac{3}{5} - 1 = \frac{-2}{5} \xrightarrow{\div 2} \sin \alpha \cos \alpha = \frac{-1}{5}$$

از طرف دیگر:

$$A = \sqrt{\tan^2 \alpha} + \sqrt{\cot^2 \alpha} = |\tan \alpha| + |\cot \alpha|$$

چون ضرب سینوس و کسینوس منفی است، پس تانژانت و کتانژانت هم منفی‌اند و داریم:

$$A = -\tan \alpha - \cot \alpha = -\frac{\sin \alpha}{\cos \alpha} - \frac{\cos \alpha}{\sin \alpha} = \frac{-1}{\sin \alpha \cos \alpha} = \frac{-1}{\frac{1}{5}} = 5$$

۳. گزینه ۱ درست است.

$$\tan^2 x - \sin^2 x - \tan^2 x \sin^2 x$$

$$= \tan^2 x - \sin^2 x(1 + \tan^2 x)$$

از $\sin^2 x$ فاکتور می‌گیریم:

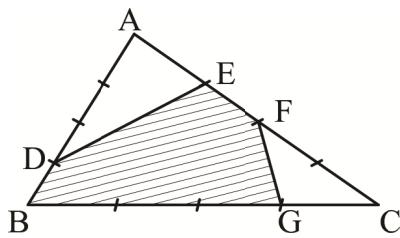
$$\text{با توجه به رابطه } 1 + \tan^2 x = \frac{1}{\cos^2 x} \text{ داریم:}$$

$$= \tan^2 x - \sin^2 x \left(\frac{1}{\cos^2 x}\right)$$

$$= \tan^2 x - \sin^2 x \left(\frac{+1}{\cos^2 x}\right) = \tan^2 x - \tan^2 x = 0$$

۴. گزینه ۲ درست است.

نسبت مساحت مثلث‌های ABC, CFG, ADE را حساب می‌کنیم:

$$\frac{S_{ADE}}{S_{ABC}} = \frac{\frac{1}{2}AD \cdot AE \cdot \sin \hat{A}}{\frac{1}{2}AB \cdot AC \cdot \sin \hat{A}} = \frac{3 \times 1}{4 \times 4} = \frac{3}{16}$$

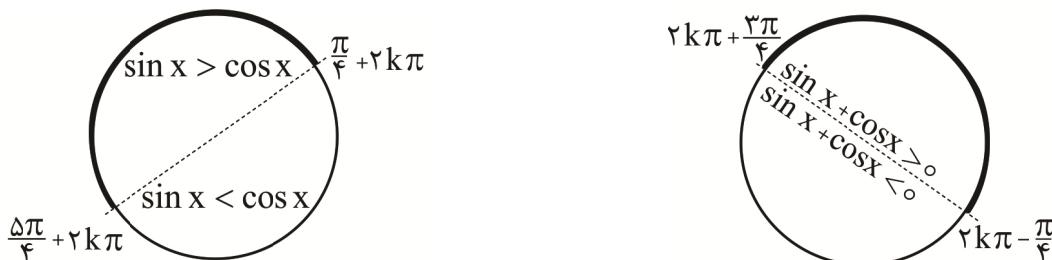
$$\frac{S_{CFG}}{S_{ABC}} = \frac{\frac{1}{2}CF \cdot CG \cdot \sin \hat{C}}{\frac{1}{2}AB \cdot AC \cdot \sin \hat{A}} = \frac{2 \times 1}{4 \times 4} = \frac{2}{16}$$

پس روی هم $\frac{5}{16}$ مساحت مثلث ABC هاشور نخورده و نسبت مساحت هاشور به کل می‌شود $1 - \frac{11}{16}$. یعنی

$$\frac{11}{16} = \frac{3}{4} - \frac{1}{16} = \% 75 - \% 6/25 = \% 68/75 \text{ درصد}$$

۵. گزینه ۱ درست است.

در دایره مثلثاتی ناحیه‌هایی که $\sin x > \cos x, \sin x + \cos x > 0$ را مشخص می‌کنیم.

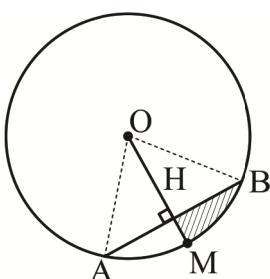

اشترانک دو ناحیه $\frac{5\pi}{3} < x < 2k\pi + \frac{\pi}{4}$ در این ناحیه قرار دارد. (کیز $k \in \mathbb{Z}$)

۶. گزینه ۲ درست است.

با دقت به ابعاد داده شده؛ داریم:

$$\left. \begin{array}{l} r = OA = OB = \sqrt{2} \\ AB = 2 \end{array} \right\} \Rightarrow \hat{AOB} = 90^\circ \Rightarrow \hat{MOB} = 45^\circ$$

$$\Rightarrow HO = HB = r \sin 45^\circ = \sqrt{2} \times \frac{\sqrt{2}}{2} = 1$$

$$\Rightarrow MH = OM - OH = \sqrt{2} - 1$$

طول کمان BM برابر است با:

$$L = r\alpha = \sqrt{2} \times \frac{\pi}{4} = \frac{\pi\sqrt{2}}{4}$$

پس محیط ناحیه هاشور زده شده برابر است با:

$$HM + BH + \widehat{BM}$$

$$= \sqrt{2} - 1 + 1 + \frac{\pi\sqrt{2}}{4} = \sqrt{2} + \frac{\pi}{4}\sqrt{2} = \sqrt{2}\left(\frac{\pi}{4} + 1\right)$$

.۷ گزینه ۳ درست است.

$$\frac{\sin(\pi - \alpha) - \sin(\alpha - \frac{\pi}{2})}{\frac{1}{\cos \alpha} + \sin(\alpha - \pi)} = \frac{\sin \alpha + \cos \alpha}{\frac{1}{\cos \alpha} - \sin \alpha}$$

سوم
دوم

صورت و مخرج را بر $\cos \alpha$ تقسیم کنیم:

$$= \frac{\tan \alpha + 1}{\frac{1}{\cos \alpha} - \tan \alpha} = \frac{\tan \alpha + 1}{(1 + \tan^2 \alpha) - \tan \alpha} \xrightarrow{\tan \alpha = 2} = \frac{2+1}{1+2^2-2} = \frac{3}{3} = 1$$

.۸ گزینه ۳ درست است.

$$f(\frac{\pi}{6}) + f(\frac{\pi}{3}) - f(-\frac{1}{6}) = f(\frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{2}) + f(\frac{\pi}{4} - 0) - f(-\frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{2})$$

با توجه به تعریف دوره تناوب اجازه داریم مضارب صحیح ۴ را حذف کنیم:

$$= F(\frac{\pi}{2}) + f(-0) - f(\frac{\pi}{2}) = f(-0)$$

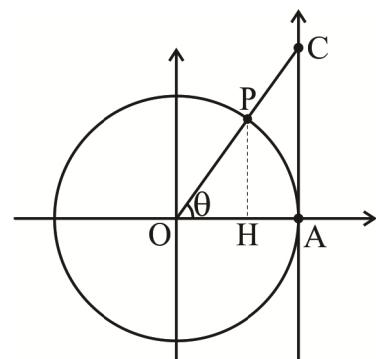
و همچنین اجازه داریم مضارب صحیح ۴ را اضافه کنیم:

$$= f(-0) + 2 \times 4 = f(\frac{\pi}{2})$$

.۹ گزینه ۴ درست است.

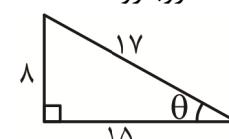
می‌دانیم:

با توجه به مثلث روبرو:

$$AC = \tan \theta$$

$$\sin \theta = \frac{8}{17} \Rightarrow \tan \theta = \frac{8}{15}$$

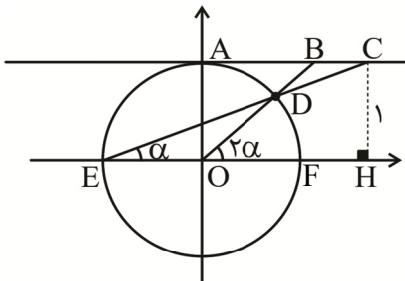

همچنین در مثلث AOC داریم:

$$\cos \theta = \frac{AO}{OC} = \frac{1}{1+PC} = \frac{15}{17}$$

$$\Rightarrow 1+PC = \frac{17}{15} \Rightarrow PC = \frac{17}{15} - 1 = \frac{2}{15}$$

$$\Rightarrow AC - CP = \frac{8}{15} - \frac{2}{15} = \frac{6}{15} = 0.4$$

۱۰. گزینه ۲ درست است.

از نقطه C عمودی بر محور X ها رسم می کنیم. در مثلث ECH داریم:

$$\tan \alpha = \frac{1}{EH} \rightarrow EH = \cot \alpha$$

طول پاره خط AC یا همان OH برابر $\cot \alpha - 1$ است.

از طرفی زاویه $\hat{H}OB$ برابر 2α است. طول پاره خط AB برابر $\cot 2\alpha$ است. برای محاسبه طول پاره خط BC داریم:

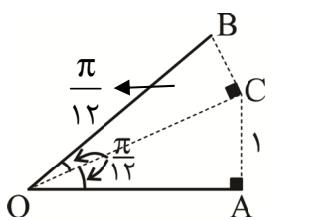
$$BC = AC - AB = (\cot \alpha - 1) - \cot \gamma \alpha = \frac{1}{\tan \alpha} - \frac{1}{\tan \gamma \alpha} - 1 =$$

$$\frac{r}{r \tan \alpha} - \frac{1}{\frac{r \tan \alpha}{1 - \tan^2 \alpha}} - 1 = \frac{r}{r \tan \alpha} - \frac{1 - \tan^2 \alpha}{r \tan \alpha} - 1 =$$

$$\frac{1 + \tan^2 \alpha}{\tan \alpha} - 1 = \frac{1}{\sin^2 \alpha} - 1 \xrightarrow{\alpha = \frac{\pi}{10}} \frac{1}{\sin^2 \frac{\pi}{10}} - 1$$

۱۱. گزینه ۲ درست است.

در مثلث AOC طول $AC = 1$ واحد است.

$$\sin \frac{\pi}{12} = \frac{AC}{OC} \rightarrow \sin \frac{\pi}{12} = \frac{1}{OC} \rightarrow OC = \frac{1}{\sin \frac{\pi}{12}}$$

در مثلث OBC نیز داریم:

$$\cos \frac{\pi}{12} = \frac{OC}{OB} \rightarrow \cos \frac{\pi}{12} = \frac{\sin \frac{\pi}{12}}{OB} \rightarrow OB = \frac{1}{\sin \frac{\pi}{12} \cdot \cos \frac{\pi}{12}} \rightarrow OB = \frac{1}{\sin \frac{\pi}{6}} = \frac{1}{\frac{1}{2}} = 2$$

۱۲. گزینه ۴ درست است.

به کمک اتحاد مثلثاتی $\cos 2\alpha = 2\cos^2 \alpha - 1$ نسبت کسینوس 4α را بسط می‌دهیم.

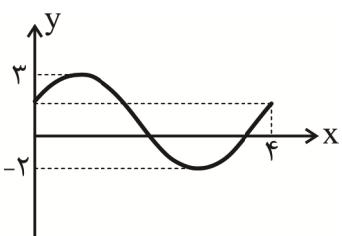
$$\cos 4\alpha = 2\cos^2 2\alpha - 1 = 2(2\cos^2 \alpha - 1)^2 - 1 = 2(4\cos^4 \alpha - 4\cos^2 \alpha + 1) - 1$$

$$= \lambda \cos^k \alpha - \lambda \cos^r \alpha + 1 = a \cos^n x + b \cos^{n-r} x + c$$

در نتیجه $1 = n = 4, a = +\lambda, b = -\lambda, c = 1$ و مقدار خواسته شده برابر است با:

$$\left\lceil \frac{a-b+c}{n} \right\rceil = \left\lceil \frac{\lambda - (-\lambda) + 1}{\varphi} \right\rceil = \left\lceil \frac{1\lambda}{\varphi} \right\rceil = \varphi$$

۱۳. گزینه ۱ درست است.

$$\begin{aligned} y_{\max} &= |a| + c = 3 \\ y_{\min} &= -|a| + c = -2 \end{aligned} \Rightarrow \begin{cases} |a| = \frac{5}{2} \\ c = \frac{1}{2} \end{cases}$$

با توجه به شکل نمودار از نوع $x + \sin x$ است، پس a, b هم علامت‌اند و می‌توانیم $a > b$ بگیریم؛ پس $a = \frac{5}{2}$ و داریم:

$$T = \frac{2\pi}{|b|} = 4 \xrightarrow{b>0} b = \frac{\pi}{2}$$

$$f(x) = \frac{5}{2} \sin \frac{\pi x}{2} + \frac{1}{2} \quad \text{پس داریم:}$$

$$\begin{aligned} f\left(\frac{23}{4}\right) &= \frac{5}{2} \sin \frac{23\pi}{8} + \frac{1}{2} = \frac{5}{2} \sin\left(3\pi - \frac{\pi}{8}\right) + \frac{1}{2} \\ &= \frac{5}{2} \sin \frac{\pi}{8} + \frac{1}{2} \end{aligned}$$

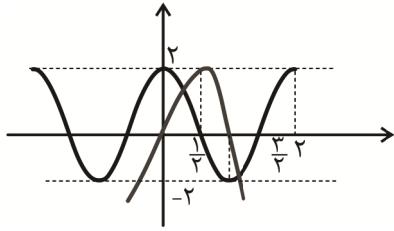
$$\sin \frac{\pi}{8} = \frac{\sqrt{2-\sqrt{2}}}{2} \quad \text{می‌دانیم}$$

$$\sin \frac{\pi}{8} = \frac{1-\cos \frac{\pi}{4}}{2} = \frac{1-\frac{\sqrt{2}}{2}}{2} = \frac{2-\sqrt{2}}{4}$$

چون:

$$\text{پس جواب می‌شود: } \frac{5\sqrt{2-\sqrt{2}}}{4} \text{ از } \frac{5\sqrt{2-\sqrt{2}}}{4} + \frac{1}{2} \text{ بیشتر است.}$$

۱۴. گزینه ۳ درست است.

$$f(x) = 2 \cos \pi x \rightarrow \begin{cases} y_{\max} = 2 \\ y_{\min} = -2 \\ T = \frac{2\pi}{|\pi|} = 2 \end{cases}$$

براساس شکل، مختصات رأس سهمی $(\frac{1}{2}, 2)$ و صفرهای آن $x = 1, x = 0$ است.

$$g(g) = ax(x-1) \rightarrow 2 = a\left(\frac{1}{2}\right)\left(\frac{1}{2}-1\right) \rightarrow a = -8 \rightarrow g(x) = -8x(x-1)$$

مقدار تابع g در $x = 3$ را می‌یابیم:

$$g(3) = -8(3)(3-1) = -48$$

۱۵. گزینه ۳ درست است.

تابع فاصله دو تابع در X برابر است با:

$$g(x) = |(2 \cos 4x - 1) - \sin 2x| = |2(1 - 2 \sin^2 2x) - 1 - \sin 2x| = |-4 \sin^2 2x - \sin 2x + 1|$$

برای یافتن حداقل مقدار این تابع به جای سینوس $2x$ در تابع $y = -4 \sin^2 2x - \sin 2x + 1$ مقادیر ۱ و -۱ و

$$-\frac{b}{2a} = -\frac{-1}{2(-4)} = \frac{-1}{8}$$

جایگذاری می‌کنیم.

$$\sin 2x = -1 \rightarrow y = -4 + 1 + 1 = -2$$

$$\sin 2x = 1 \rightarrow y = -4 - 1 + 1 = -4$$

$$\sin 2x = \frac{-1}{8} \rightarrow y = -4\left(-\frac{1}{8}\right)^2 - \left(-\frac{1}{8}\right) + 1 = -\frac{1}{16} + \frac{1}{8} + 1 = \frac{17}{16}$$

درنتیجه $y \leq \frac{17}{16}$ و $-4 \leq y \leq 4$ در میان حداکثر فاصله به ۴ واحد می‌رسد. یعنی $4 \geq L = 1$ و بنابراین:

$$2x_A = 2k\pi + \frac{\pi}{2} \rightarrow x_A = k\pi + \frac{\pi}{4} \rightarrow \cos x_A = \frac{\sqrt{2}}{2} \text{ یا } -\frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$\frac{\cos x_A}{L} = \frac{\pm \sqrt{2}}{4} = \pm \frac{\sqrt{2}}{8} \text{ است.}$$

۱۶. گزینه ۲ درست است.

باید توجه داشته باشیم:

$$\sin 2x = \cos 3x$$

$$\cos 3x = \cos\left(\frac{\pi}{2} - 2x\right)$$

پس:

$$3x = 2k\pi \pm \left(\frac{\pi}{2} - 2x\right) \Rightarrow \begin{cases} 5x = 2k\pi + \frac{\pi}{2} \rightarrow x = \frac{2k\pi + \frac{\pi}{2}}{5} = \frac{(4k+1)\pi}{10} \\ x = 2k\pi - \frac{\pi}{2} \end{cases}$$

در فاصله $(0, 4\pi)$ به ازای $k = 0$ تا $k = 9$ از جواب بالایی x به دست می‌آید، یعنی ۱۰ جواب. از پایینی هم به ازای

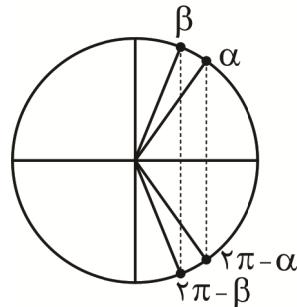
$\frac{7\pi}{2}$ و $\frac{3\pi}{2}$ می‌رسیم که در بالایی به دست نمی‌آیند. پس روی هم ۱۲ جواب داریم.

۱۷. گزینه ۴ درست است.

$$7 - 6 \sin^2 x = 5 \cos x$$

$$7 - 6(1 - \cos^2 x) = 5 \cos x \xrightarrow{\text{مرتب کنیم}} 6 \cos^2 x - 5 \cos x + 1 = 0$$

$$\xrightarrow{\text{تجزیه کنیم}} (2 \cos x - 1)(3 \cos x - 1) = 0 \rightarrow \cos x = \frac{1}{2} \text{ یا } \frac{1}{3}$$

می‌دانیم هر مقدار مثبت برای کسینوس در فاصله $(0, 2\pi)$ دوبار رخ می‌دهد. یکی در α و دیگری در $2\pi - \alpha$ که جمع آن‌ها 2π است، پس جمع کل می‌شود 4π .

۱۸. گزینه ۱ درست است.

$$\sin \Delta x + \cos x = 0 \rightarrow \sin \Delta x = -\cos x = \sin\left(\frac{3\pi}{2} - x\right)$$

$$\xrightarrow{\text{جواب کلی سینوسی}} 5x = 2k\pi + \frac{3\pi}{2} - x \Rightarrow 6x = 2k\pi + \frac{3\pi}{2} \Rightarrow x = \frac{k\pi}{3} + \frac{\pi}{4}$$

$$5x = 2k\pi + \pi - \left(\frac{3\pi}{2} - x\right) \Rightarrow 4x = 2k\pi - \frac{\pi}{2} \Rightarrow x = \frac{k\pi}{2} - \frac{\pi}{8}$$

در $(0, \pi)$ از بالایی جواب‌های $\frac{7\pi}{8}, \frac{3\pi}{4}, \frac{7\pi}{12}, \frac{11\pi}{12}$ را داریم که بیشترین و کمترین جواب

روی هم $\frac{7\pi}{12}$ یعنی $\frac{3\pi}{12} + \frac{11\pi}{12}$ می‌شوند.

۱۹. گزینه ۳ درست است.

با استفاده از اتحاد مثلثاتی کمان‌های 2α معادله را به صورت ساده‌تری در می‌آوریم:

$$3\cos mx = 2\cos 2x - 4\cos^2 x \rightarrow$$

$$3\cos mx = 2(2\cos^2 x - 1) - 4\cos^2 x \rightarrow 3\cos mx = 4\cos^2 x - 2 - 4\cos^2 x$$

$$\rightarrow 3\cos mx = -2 \rightarrow \cos mx = -\frac{2}{3}$$

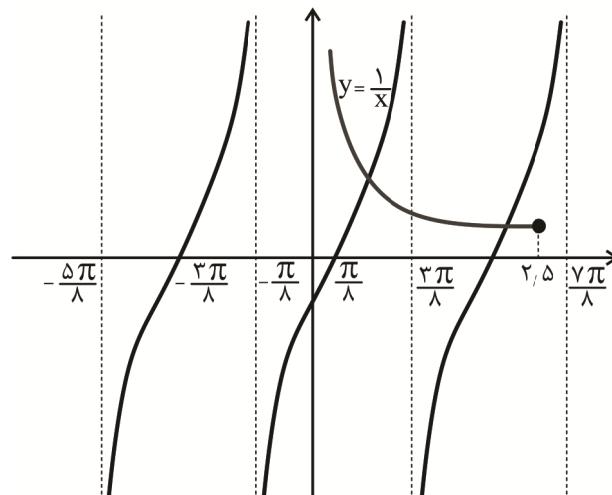
این معادله روی بازه $[0, 2\pi]$ دارای $2m$ ریشه است؛ پس $2m = 6$ و درنتیجه $m = 3$ است. در این معادله m می‌تواند

۳ نیز باشد.

۲۰. گزینه ۲ درست است.

برای رسم تابع $y = \tan(2x - \frac{\pi}{4})$ ابتدا با نصف کردن طول‌های نمودار تابع $y = \tan x$ نمودار $y = \tan 2x$ را رسم

می‌کنیم، سپس آن را $\frac{\pi}{8}$ به سمت راست انتقال می‌دهیم. سپس نمودار تابع $y = \frac{1}{x}$ را روی بازه $[0, 5]$ رسم می‌کنیم.

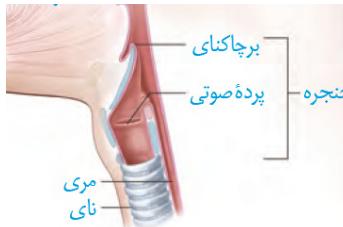

طبق شکل، نمودارها در دو نقطه متقطع‌اند.

زیست‌شناسی

۲۱. گزینه ۳ درست است.

حنجره دارای اپی‌گلوت (در پوشی جهت ممانعت از ورود مواد غذایی) دارد. این بخش با توجه به شکل زیر، دارای پرده صوتی است، اما پرده‌های صوتی در قسمت انتهایی حنجره قرار ندارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اپی‌گلوت در بالا و ابتدای حنجره قرار داشته و نزدیک به انتهای حلق است. در هنگام بلع حنجره به سمت بالا و اپی‌گلوت به سمت پایین حرکت می‌کند تا راه نای بسته شود. در نتیجه اپی‌گلوت کمترین فاصله را با پرده صورتی دارد.

(۲) بینی اولین بخش افزاینده دمای هوا است. ابتدای بینی از پوست نازکی تشکیل شده است که موهای آن، مانع در برابر ورود ناخالصی‌ها ایجاد می‌کنند.

(۴) رگ‌های بینی، آسان‌تر از دیگر نقاط دچار خونریزی می‌شوند. بافت پوششی سنگفرشی چند لایه، سطح بدن (پوست) را می‌پوشاند (فصل ۱ دهم). ابتدای بینی پوست نازکی دارد؛ بنابراین دارای بافت پوششی با ظاهری سنگفرشی است.

۲۲. گزینه ۳ درست است.

یاخته‌های نوع دو دیواره حبابک، سورفاکتانت ترشح می‌کنند. این ماده در تماس با مولکول‌های هوا و مواد گریخته از مخاط مژک‌دار قرار می‌گیرند. همان‌طور که می‌دانید مخاط مژک‌دار از یاخته‌های پوششی و پیوندی تشکیل شده است. یاخته‌های پوششی مخاط مژک‌دار ماده مخاطی ترشح می‌کنند. این ماده در تماس با مولکول‌های هوا و موادی که همراه با آن وارد می‌شوند، قرار می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) یاخته‌های نوع دو فاقد مژک و ترشحات ضد میکروبی هستند، اما همه یاخته‌های مخاط مژک‌دار نیز دارای مژک نیستند مثل یاخته‌های قاعده‌ای و یا برخی از یاخته‌های استوانه‌ای و یا یاخته‌های بافت پیوندی مخاط.

(۲) یاخته‌های سنگفرشی دیواره حبابک، مولکول‌های اکسیژن را برای ورود به خون از غشاء خود عبور می‌دهند. از طرفی، همه یاخته‌های بدن مواد دفعی خود را برای ورود به خون، از غشاء پلاسمایی خود عبور می‌دهند و به دلیل بیان برخی از یاخته‌های مخاط این گزینه نادرست است.

(۴) یاخته‌های نوع یک دیواره حبابک، می‌توانند در مجاورت بیگانه‌خوار قرار گیرند. بیگانه‌خوارها با نابودی ذرات خارجی، از ورود ذرات به محیط داخلی ممانعت می‌کنند. گروهی از یاخته‌های مخاط مژک‌دار در تماس با یاخته‌های دارای مژک در سطح خود هستند و گروهی دیگر در تماس با یاخته‌های ترشح‌کننده ماده مخاطی هستند. همه این یاخته‌ها در جلوگیری از ورود ناخالصی‌ها به محیط داخلی (یا ترشح ماده مخاطی یا انتقال ذرات به حلق با ضربان مژک‌ها) نقش دارند.

۲۳. گزینه ۲ درست است.

برای انجام دم عمیق، ماهیچه‌های دیافراگم، بین‌دنهای خارجی و ناحیه گردن منقبض می‌شوند. در اثر انقباض دیافراگم این ماهیچه به حالت مسطح در می‌آید و باعث افزایش حجم قفسه سینه می‌شود. همچنین در این زمان با حرکت جناغ به سمت جلو، فاصله این استخوان از قلب بیشتر می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ماهیچه‌های موثر در دم عادی (ماهیچه دیافراگم و بین‌دنهای خارجی) با افزایش حجم قفسه سینه و با کمک ویژگی شش‌ها (پیروی از حرکات قفسه سینه) اختلاف فشار مایع جنب و جو را افزایش می‌دهند (فشار مایع جنب کمتر می‌شود) و هوا به شش‌ها وارد می‌شود.

(۳) در بازدم عمیق، ماهیچه‌های ناحیه گردن، در حال استراحت هستند و به کاهش حجم قفسه سینه کمکی نمی‌کنند.

(۴) در بازدم عادی، حجم شش‌ها با استراحت ماهیچه‌های مؤثر در دم و در اثر ویژگی کشسانی شش‌ها کاهش می‌یابد.

۲۴. گزینه ۱ درست است.

بیشترین مقدار هوا به دنبال دم عمیق با بازدم عادی از شش‌ها خارج می‌شود. در واقع در این شرایط هوای اضافه‌ای که وارد بدن شده باید خارج شود. همان‌طور که می‌دانید حجم باقیمانده در نمودار اسپیروگرام قابل مشاهده نیست. این حجم از گازهای تنفسی، در حالت عادی، هرگز از شش‌های انسان زنده خارج نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) به دنبال یک دم عادی، با بازدم عادی هوای جاری از بدن خارج می‌شود. البته ممکن است بعد از دم عادی، بازدم عمیق هم رخ دهد که در این شرایط هوای جاری و ذخیره بازدمی از بدن خارج می‌شود. در هر صورت در یک فرد سالم، حجم باقیمانده (حجمی که سبب می‌شود حبابک‌ها همیشه باز بمانند) از شش‌ها خارج نمی‌شود.

(۳) حجم ذخیره بازدمی، پس از یک بازدم عادی، با بازدم عمیق از شش‌ها خارج می‌شود. با توجه به نمودار، پس از عمل دم عمیق، ممکن است بازدم عادی انجام شود.

(۴) حجم تنفسی در دقیقه حاصل‌ضرب حجم جاری در تعداد تنفس در دقیقه است؛ بنابراین حجم جاری برای بهدست آوردن حجم تنفسی در دقیقه کاربرد دارد. دقت کنید که هوای مرده ممکن است بخشی از هوای جاری و یا هوای ذخیره دمی باشد. در واقع در دم عادی، هوای مرده بخشی از هوای جاری است اما در دم عمیق هوای مرده بخشی از هوای ذخیره دمی محسوب می‌شود.

۲۵. گزینه ۲ درست است.

موارد (ج) و (د) عبارت را بهطور مناسب کامل می‌کند.

بررسی همه موارد:

الف) هزارلا تا حدودی آبغیری موادغذایی را انجام می‌دهد. مواد غذایی تنها یکبار به هزارلا وارد می‌شوند، اما سه بار به مری وارد می‌شوند.

ب) سیرابی و هزارلا می‌توانند مواد غذایی را از نگاری دریافت کنند. هزارلا آخرین بخشی است که قبل از شیردان مواد غذایی را دریافت می‌کند.

ج) ساختار درونی سیرابی و هزارلا، ظاهر چین‌خورده دارد. مواد غذایی کاملاً جویده شده، از همه بخش‌های معده به تعداد برابر عبور می‌کند و درنتیجه هیچ یک از بخش‌ها، موادغذایی کاملاً جویده شده را بیش از یک بار دریافت نمی‌کنند.

د) سیرابی نسبت به شیردان حجم بیشتری دارد. این بخش تنها در بخش‌هایی از خود (نه همه قسمت‌ها!) دارای چین‌خوردگی‌هایی به سمت داخل است.

۲۶. گزینه ۳ درست است.

در ستاره دریایی، مولکول‌های گازهای تنفسی، از یک لایه یاخته‌ای پوست (نه لایه‌ها) عبور می‌کنند (در این جاندار، در محل بر جستگی‌ها، پوست تنها یک لایه یاخته‌ای دارد).

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در تنفس پوستی، شبکه مویرگی زیرپوستی وجود دارد و مویرگ‌ها در این شبکه با هم در ارتباط هستند. آبشش‌های ستاره دریایی به صورت پراکنده وجود دارند و مجاری که مایعات بدن را وارد بر جستگی‌ها می‌کنند با یکدیگر در ارتباط هستند.

(۲) به طور کلی، گازهای تنفسی برای اینکه بتوانند وارد یاخته‌ها (سamanه زنده بشوند، لازم است که به صورت محلول باشند. در تنفس پوستی، سطح پوست مطروب است و این رطبیت برای تبادلات گازی ضروری است و گازهای تنفسی در آن حل می‌شوند. (نظیر آنچه در حبابک‌های انسان رخ می‌دهد). در تنفس آبششی نیز، گازهای تنفسی با آب مبادله می‌شوند و یاخته‌های پوست در تماس با آب سطح بدن هستند.

(۴) در تنفس پوستی، گازهای تنفسی پس از پوست از یاخته‌های دیواره مویرگ‌ها عبور می‌کنند (مویرگ‌ها حاوی خون هستند). در آبشش‌های ستاره دریایی نیز گازها پس از عبور از پوست، از یاخته‌های دیواره آبشش که حاوی مایعات بدن هستند، عبور می‌کنند.

۲۷. گزینه ۳ درست است.

بخش‌های مشخص شده به ترتیب عبارت‌اند از: درون‌شامه، لایه میانی و برون‌شامه.

لایه میانی قلب دارای یاخته‌های ماهیچه‌ای قلب است که از طریق صفحات بینابینی باهم ارتباط دارند. لایه میانی در بخش‌های مختلف قلب ضخامت متفاوت دارد. (مثلاً در بطن چپ ضخیم‌تر است) اما لایه برون‌شامه در بخش‌های مختلف قلب، ضخامت تقریباً یکسانی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) برون‌شامه همانند لایه میانی دارای بافت پیوندی متراکم است. بافت پیوندی متراکم دارای یاخته‌هایی با ظاهر دوکی شکل است.

(۲) لایه ماهیچه‌ای دارای بافت پیوندی متراکم است که بسیاری از یاخته‌های ماهیچه‌ای به رشتلهای پروتئینی آن چسبیده‌اند. در زیر یاخته‌های بافت پوششی درون‌شامه نیز غشای پایه وجود دارد که شبکه‌ای از رشتلهای پروتئینی و گلیکوپروتئینی است و یاخته‌های این بافت در مجاورت آن قرار دارند.

(۴) درون‌شامه دارای یاخته‌های بافت پوششی است که فضای بین یاخته‌ای اندکی دارند. لایه میانی قلب نیز دارای یاخته‌های بافت ماهیچه‌ای است که از طریق صفحات بینابینی به یکدیگر چسبیده‌اند و ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر دارند.

۲۸. گزینه ۳ درست است.

انقباض دهلیزها و بطن‌ها آغاز می‌شود و استراحت عمومی اندکی پس از ثبت موج T آغاز می‌شود، بنابراین نقاط مشخص شده به ترتیب عبارت‌اند از: (B) انقباض دهلیزی، (C) انقباض بطنی و (D) استراحت عمومی. در انقباض بطنی حفرات بطن منقبض می‌شوند که بزرگ‌ترین حفرات قلب هستند و درنتیجه نسبت به انقباض دهلیزی، یاخته‌های ماهیچه‌ای بیشتری در حال انقباض‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) با باز شدن دریچه‌های دهلیزی بطنی در استراحت عمومی، ورود خون به بطن‌ها آغاز می‌شود. بنابراین در نقطه B که مربوط به انقباض دهلیزها است، ورود خون به درون بطن‌ها ادامه دارد نه اینکه در این نقطه آغاز شود.

(۲) در نقطه B که مربوط به انقباض دهلیزها است، دریچه‌های دهلیزی - بطنی برای عبور خون باز هستند نه اینکه باز شوند.

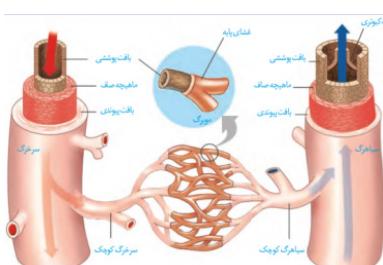
(۴) گره بزرگ‌تر شبکه هادی (گره سینوسی - دهلیزی) فعالیت خود را قبل از انقباض دهلیزها (در واقع قبل از آغاز موج P آغاز می‌کند).

۲۹. گزینه ۳ درست است.

عبارات (الف)، (ب) و (ج) برای تکمیل عبارت مناسب‌اند. سیاهرگ‌های ششی، خون را به دهلیز چپ وارد می‌کنند.
بررسی همه عبارات:

الف) مقاومت دیواره سرخرگ‌ها نسبت به فشار خون از سیاهرگ‌ها بیشتر است، اما گستردگی فضای درونی سیاهرگ‌ها بیشتر از سرخرگ‌های هماندازه است.

ب) با توجه به شکل زیر، فضای درونی سیاهرگ‌ها بزرگ‌تر از سرخرگ‌های هم اندازه است در نتیجه تعداد یاخته‌های ماهیچه‌ای بیشتری در تماس با بافت پوششی سطح درونی رگ هستند.

ج) لایه‌های ماهیچه‌ای و بیرونی دیواره رگ‌ها دارای رشتلهای کشسان (الاستیک) هستند و هر دو لایه در سرخرگ‌ها نسبت به سیاهرگ‌ها ضخامت بیشتری دارد.

د) سیاهرگ‌های ششی، خون روشن را حمل می‌کنند. سیاهرگ‌ها نسبت به سرخرگ‌های هماندازه دارای دیواره‌ی نازک‌تری هستند.

۳۰. گزینه ۱ درست است.

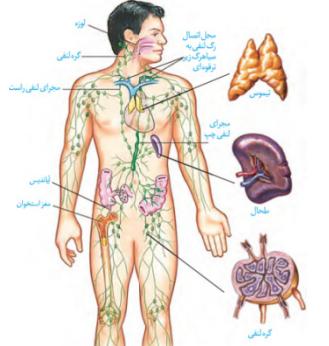
اگر میزان پروتئین‌های موجود خون افزایش یابد، فشار اسمزی خوناب افزایش پیدا کرده و در نتیجه بازگشت مواد به مویرگ بیشتر می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) آب و مواد دیگری که از مویرگ‌ها به فضای میان بافتی نشست پیدا می‌کنند و مستقیماً به مویرگ‌ها برنمی‌گردند، توسط رگ‌های لنفی جمع‌آوری شده و در نهایت به کمک مجاری لنفی مجددأ به خون می‌ریزند. زمانی که سرعت بازگشت مواد به مویرگ‌ها کاهش می‌یابد، ممکن است ورود این مواد به دستگاه لنفی افزایش بیابد.

(۳) ترشح برخی از هورمون‌ها از غدد فوق کلیه می‌تواند باعث افزایش ضربان قلب و فشار خون شوند. افزایش فشار خون می‌تواند باعث کاهش سرعت بازگشت مواد به مویرگ‌ها شود، چرا که باعث افزایش فشار خون در سیاهرگ‌ها نیز می‌شود.

(۴) یاخته‌های مخاط مژک‌دار در افرادی که دخانیات مصرف می‌کنند، از بین می‌رود. مصرف دخانیات می‌تواند باعث افزایش فشار خون شود و همانطور که گفته شد افزایش فشار خون می‌تواند باعث کاهش سرعت بازگشت مواد به مویرگ‌ها شود.

۳۱. گزینه ۴ درست است.

با توجه به شکل مقابل، مجرای لنفی چپ از پشت تیموس عبور می‌کند. تیموس از قلب کوچک‌تر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) با توجه به شکل مقابل، تعداد رگ‌های لنفی موجود در دو طرف گره لنفی با یکدیگر برابر نیست. در واقع تعداد رگ‌های ورودی به گره‌ها بیشتر از رگ‌های خروجی است.

(۲) با توجه به شکل مقابل، در محل مفصل زانو همانند نواحی مجاور استخوان‌های نیم‌لگن، تجمع گره‌های لنفی مشاهده می‌شود.

(۳) با توجه به شکل مقابل، بالاترین اندام لنفی، لوزه است که از غدد برازی زیرآرواره‌ای بالاتر قرار دارد. در نتیجه لوزه از جناغ فاصله بیشتری دارد.

۳۲. گزینه ۳ درست است.

اگر یک مولکول دنای سنگین در محیطی با نیتروژن سبک، یک دور هماندسانسازی حفاظتی انجام دهد، یک دنای سنگین و یک دنای سبک ایجاد می‌کند. در این شرایط دو نوار در لوله حاصل از سانتریفیوژ دیده می‌شود. یکی در ابتدای لوله که دارای دنای سبک است و یکی در انتهای لوله که دارای دنای سنگین است و این دو نوار بیشترین فاصله را از هم دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در حد کتاب درسی، به دنبال انجام هماندسانسازی غیرحفظی، مولکول‌های دنای حاصل همگی تقریباً چگالی متوسط و برابری دارند و بنابراین باید یک نوار در بخش میانی لوله تشکیل دهنند.

(۲) پس از یک دوره انجام هماندسانسازی به روش نیمه‌حفظی، دو مولکول دنا با چگالی متوسط ایجاد می‌شود که با هم یک نوار را در بخش میانی لوله ایجاد می‌کنند.

(۴) پس از دو دوره انجام هماندسانسازی به روش نیمه‌حفظی، در نهایت چهار مولکول دنا ایجاد می‌شود که دوتای آن‌ها چگالی سبک و دوتای دیگر چگالی متوسط دارند. در این شرایط در لوله حاصل از سانتریفیوژ، دو نوار در بخش‌های بالایی و میانی دیده می‌شود.

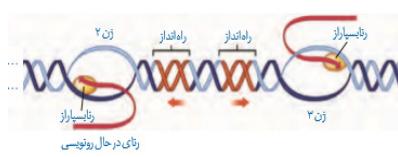
۳۳. گزینه ۴ درست است.

اگر ژنی فعال بوده و از روی آن رنا تولید شود، توالی رشته رمزگذار آن ژن بسیار مشابه توالی نوکلئوتیدی رنایی است که از روی رشته الگو ساخته شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) با توجه به شکل مقابل ممکن است رشته الگوی این دو ژن با هم متفاوت باشد.

(۲) اگر هر دو ژن مربوط به تولید یک نوع رنا باشند، آنزیم‌های رناسب‌پارازی که از روی آن‌ها رونویسی می‌کنند نیز با هم یکسان خواهند بود. مثلًاً اگر هر دو ژن مربوط به

RNA باشند، از روی هر دوی آن‌ها آنزیم رنابسپاراز ۱ رونویسی خواهد کرد.
 ۳) ممکن است این دو زن مربوط به تولید پروتئین نباشند و از روی آن‌ها اصلاً mRNA ساخته نشود.
۳۴. گزینه ۱ درست است.

فقط مورد ج درست است. براساس متن کتاب درسی، مولکول‌های رنای پیک ممکن است دچار تغییراتی در حین یا پس از رونویسی شوند. (رد گزینه‌های ب و د). یکی از این تغییرات کوتاه شدن رنای پیک و حذف رونوشت‌های اینترون از آن است. بنابراین ممکن است تغییرات رنای پیک بدون کوتاه شدن آن و شکسته شدن پیوند فسفودی استر صورت بگیرد. (رد گزینه‌های الف و درستی گزینه ج).

۳۵. گزینه ۳ درست است.

بیماری کم‌خونی داسی‌شکل به نوعی بیانگر رابطه بین زن و پروتئین است. در این بیماری با تغییر در زن رشتۀ بتا هموگلوبین، رمز یکی از آمینواسیدها در دنا تغییر می‌کند و در نتیجه آمینواسید دیگری در پروتئین هموگلوبین قرار می‌گیرد. در چنین شرایطی ساختار اول هموگلوبین عوض می‌شود و چون همه ساختارهای پروتئین به ساختار اول وابسته است، پس تمامی ساختارهای بعدی هموگلوبین نیز دچار تغییر می‌شوند.
 بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در این بیماری یک جفت نوکلئوتید دچار تغییر می‌شود نه یک نوکلئوتید.

۲) با توجه به اینکه در این بیماری با تغییر ساختار هموگلوبین، شکل گویچه‌های قرمز دچار تغییر شده، در می‌یابیم که ساختار برخی پروتئین‌ها بر ظاهر یاخته‌ها اثرگذار هستند؛ اما توجه کنید که هموگلوبین پروتئین خوناب محسوب نمی‌شود و در بخش یاخته‌ای و درون گویچه قرمز قرار دارد.

۴) در افراد مبتلا به کم‌خونی داسی‌شکل ظرفیت حمل اکسیژن در خون کاهش می‌یابد و در چنین شرایطی ترشح هورمون اریتروپویتین از یاخته‌های ویژه‌ای در کلیه و کبد افزایش می‌یابد. دقت داشته باشید که این یاخته همواره فعال هستند و همیشه مقدار اندکی اریتروپویتین (حتی در شرایط سلامتی) ترشح می‌کنند.

۳۶. گزینه ۲ درست است.

مولکول‌های دنای خطی و حلقوی دارای ساختار دورشته‌ای و واحدهای نوکلئوتیدی هستند، اما دقت داشته باشید که براساس متن کتاب درسی، اگر رشتۀ رنایی با یک رشتۀ دنا پیوند هیدروژنی برقرار کرده باشد نیز نوعی مولکول دو رشتۀای تشکیل شده است. در هر صورت هر سه نوع این مولکول‌ها دارای ساختار نرdban شکلی هستند که در نرده‌های آن‌ها پیوندهای اشتراکی قند - فسفات و در پله‌های آن‌ها پیوندهای اشتراکی قند - باز دیده می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دنای حلقوی فاقد انتهای آزاد در دو سر رشتۀای سازنده خود است.

۳) در مولکول دو رشتۀای که حاصل پیوند بین رنا و رشتۀ الگو در دنا است، یکی از رشتۀای فاقد تیمین است و در ساختار خود به جای تیمین یوراسیل دارد. همچنین در مولکول دنا نیز لزوماً هر رشتۀ دارای باز تیمین نیست.

۴) دو رشتۀ دنا و یا هریک از رشتۀای دنا و رنا لزوماً چگالی یکسانی باهم ندارند. به عنوان مثال در یک مولکول دنا ممکن است تعداد بازهای پورینی در یک رشتۀ بیشتر از رشتۀ دیگر باشد، در این شرایط چگالی دو رشتۀ برابر نیست و پس از سانتریفیوژ در یک نوار قرار نمی‌گیرند.

۳۷. گزینه ۴ درست است.

اگر یاخته به محصول یک زن به مقدار زیادی نیاز داشته باشد از روی زن آن بهسرعت و با تعداد زیادی رنابسپاراز بهصورت هم زمان رونویسی می‌کند و ساختار پر ماندی ایجاد می‌نماید. در ساختار پر مانند تعداد زیادی رنا بهصورت همزمان در حال تولید شدن است و به همین دلیل ریبونوکلئوتیدهای آزاد سه‌فسفاته در حال از دادن دوفسفات خود هستند و بهصورت تک‌فسفاته وارد رشتۀ رنا می‌شوند و به همین دلیل غلظت فسفات آزاد در یاخته در حال افزایش است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) با توجه به اینکه جهت رونویسی هر دو زن با هم یکسان و از سمت چپ به راست است، می‌توان گفت که رشتۀ رمزگذار هر دو زن باید با هم در یک سمت قرار بگیرد.

(۲) اگر در بخش «۱» یا همان توالی بین ژنی، دو توالی راهانداز قرار داشته باشد، جهت رونویسی دو ژن باید باهم متفاوت باشد.
در واقع جهت رونویسی ژن سمت چپ باید به سمت چپ و جهت رونویسی ژن سمت راست نیز به سمت راست باشد
در حالی که اینگونه نیست؛ بنابراین در توالی بین ژنی تنها یک راهانداز مربوط به ژن سمت راست وجود دارد.

(۳) با توجه به اینکه در شکل دو ژن مختلف وجود دارد نمی‌توان به شکل قطعی گفت که همهٔ رنابسپارازها از یک نوع هستند.
مثلاً ممکن است ژن اول مربوط به تولید رنای رناتنی و ژن دوم مربوط به تولید رنای ناقل باشد و درنتیجه رنابسپارازهای ۱ و ۳ در حال رونویسی از این ژن‌ها باشند.

۷. گزینه ۴ درست است.

در فرآیندهای همانندسازی و رونویسی به کمک مولکول دنا نوعی نوکلئیک اسید ساخته می‌شود. در هر دوی این فرآیندها برای تشکیل رشتهٔ جدید ابتدا نوکلئوتیدهای آزاد با نوکلئوتید مکمل رشتهٔ الگو پیوند هیدروژنی برقرار کرده و سپس با از دست دادن دو گروه فسفات اضافی خود به تشکیل پیوند فسفودی‌استر می‌پردازند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در فرآیند همانندسازی ابعاد حباب (بخشی از دنا که باز شده است) با گذر زمان افزایش می‌یابد؛ زیرا آنزیم‌های هلیکاز از دو سمت در حال باز کردن بیشتر رشته‌های دنا از هم هستند، اما این موضوع در مورد رونویسی صادق نیست و ابعاد حباب رونویسی تقریباً ثابت است؛ زیرا در بخش‌های جلوتر دو رشتهٔ دنا از هم باز شده و در بخش‌های عقبی‌تر دو رشتهٔ دنا به هم می‌پیوندند.

(۲) در فرآیند همانندسازی رشتهٔ جدید از رشتهٔ الگو جدا نمی‌شود؛ زیرا همراه با رشتهٔ الگو یک مولکول دنای جدید را ایجاد می‌کند، اما در فرآیند رونویسی مولکول تازه ساخته شده از رشتهٔ الگوی خود جدا می‌شود و به صورت یک رنای مستقل فعالیت می‌کند.

(۳) در فرآیند همانندسازی هر آنزیم رنابسپاراز تنها با یکی از رشته‌های دنا در تماس مستقیم قرار دارد، اما در فرآیند رونویسی آنزیم رنابسپاراز با هر دو رشتهٔ دنا در تماس است.

۸. گزینه ۳ درست است.

تنها گزینه ب درست است. رشته‌های پلی‌نوکلئوتیدی در یاخته‌های یوکاریوتی می‌توانند شامل رنا و رشته‌های تشکیل‌دهندهٔ دنا باشند.
بررسی همه موارد:

الف- نوکلئوتیدهایی که در ساختار رشتهٔ پلی‌نوکلئوتیدی شرکت می‌کنند، باید تک‌فسفاته باشند، اما توجه داشته باشید که با توجه به شکل مقابل، گروه فسفات به کربن خارج از حلقهٔ قند متصل می‌شود.

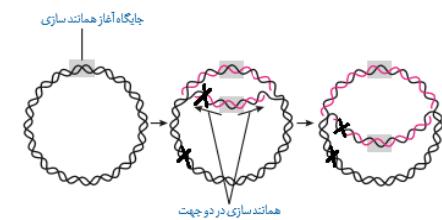
ب- هر نوکلئوتید دارای دو بخش آلی (قند و باز آلی) و یک بخش غیرآلی (فسفات) است.
این بخش‌ها به کمک پیوندهای اشتراکی با یکدیگر در ارتباط هستند.

ج- نوکلئوتیدهای موجود در ساختار رنا لزوماً به تشکیل پیوندهای هیدروژنی نمی‌پردازند.

د- در هر رشتهٔ پلی‌نوکلئوتیدی خطی، یکی از نوکلئوتیدهای انتهایی رشته، تنها می‌تواند به کمک گروه فسفات خود پیوند فسفودی‌استر تشکیل دهد و گروه هیدروکسیل آن‌ها آزاد می‌ماند.

۹. گزینه ۴ درست است.

در یاخته‌های پروکاریوتی یک نوع آنزیم رنابسپاراز از روی همهٔ ژن‌ها رونویسی می‌کند. در دنای حلقوی به علت عمل هلیکاز باز شدن دو رشته از هم و همچنین ایجاد حباب همانندسازی، گروهی از نوکلئوتیدهای یک رشتهٔ دنای اولیه به هم نزدیک می‌شوند. به شکل مقابل و بخش‌هایی که ضربدر خورده‌اند دقت کنید:

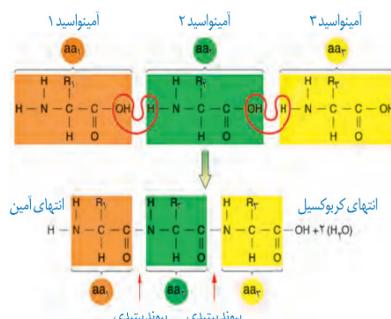

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اگر دنا دارای چند نقطهٔ آغاز همانندسازی باشد، لزوماً نقاط پایان در مقابل نقاط آغاز همانندسازی نخواهد بود.
(۲) در دنای حلقوی با یک نقطهٔ آغاز همانندسازی، هلیکازهای یک حباب، ابتدا از هم دور شده و سپس به هم نزدیک می‌شوند.

(۳) در همانندسازی هر نوع دنا، اولین بخشی که کپی می‌شود، جایگاه آغاز همانندسازی است. اگر به شکل بالا نگاه کنید می‌بیند که با آغاز همانندسازی تعداد جایگاه آغاز همانندسازی دو برابر شده است.

۴۱. گزینه ۱ درست است.

از بین ساختارهای مختلف پروتئین‌ها، گروه R در ساختار اول و دوم نمی‌تواند پیوند تشکیل بدهد و در واقع اولین ساختاری که در آن گروه‌های R توانایی تشکیل پیوند دارند، ساختار سوم است. با توجه به شکل مقابل، و مطالعه که در گفتار دوم فصل ۲ می‌خوانیم، اولین آمینواسید در ساختار رشتهٔ پلی‌پیتیدی همواره آمین آزاد خواهد داشت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) در ساختار دوم پروتئین‌ها، پیوند هیدروژنی بین اکسیژن کربوکسیل و هیدروژن آمین برقرار می‌شود، اما دقت داشته باشید در این ساختار لزوماً همه آمینواسیدها به تشکیل پیوند نمی‌پردازند.

(۳) گروه‌های R در ساختار سوم می‌توانند پیوند تشکیل دهند. در این ساختار پیوندهای یونی برای اولین بار بین آمینواسیدها تشکیل می‌شود.

(۴) با توجه به شکل بالا، تنها پیوند بین کربن از کربوکسیل یک آمینواسید و نیتروژن آمینواسید دیگر می‌تواند از نوع پیتیدی باشد. در واقع درون همه آمینواسیدها نیز یک پیوند اشتراکی بین نیتروژن آمین و کربن مرکزی وجود دارد که از نوع پیتیدی نیست.

۴۲. گزینه ۳ درست است.

در مرحله آغاز رونویسی، ابتدا پیوندهای هیدروژنی بین دو رشته دنا شکسته شده و سپس در مقابل بخش کوچکی از رشته الگو ریبونوکلئوتیدها قرار می‌گیرند و همراه با تشکیل پیوندهای هیدروژنی و فسفودیاستر مولکول رنای کوچکی را می‌سازند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) با توجه به شکل مقابل در مرحله طویل شدن رونویسی، در بخش‌های انتهایی از حباب رونویسی تنها دو رشتهٔ پلی‌نوکلئوتیدی (که مربوط به دنا هستند) دیده می‌شود.

(۲) با توجه به شکل مقابل، اولین نوکلئوتیدی که رونویسی از آن آغاز می‌شود، لزوماً همان اولین نوکلئوتید پس از توالی راهانداز نیست.

(۳) در مرحله پایان ابتدا باید رنای تازه تشکیل شده از مجموعه به طور کامل جدا شود و سپس با جدا شدن آنزیم رنابسپاراز، دو رشته دنا به هم متصل شوند.

۴۳. گزینه ۴ درست است.

شکل می‌تواند مربوط به رنا و یا یکی از رشته‌های دنای خطی باشد. اگر این مولکول در یاختهٔ یوکاریوتی باشد، می‌تواند مربوط به دنا یا رنا باشد، اما اگر در یاختهٔ پروکاریوتی مربوط شود، قطعاً مربوط به نوعی رنا است؛ زیرا پروکاریوت‌ها دنای خطی ندارند. بخش‌های ۱ تا ۴ نیز به ترتیب مربوط به باز آلی، قند پنج کربنی، پیوند فسفودیاستر و گروه فسفات هستند. فندهای ریبوز نمی‌توانند به همه انواع بازهای پیریمیدینی متصل شوند، مثلاً تیمین.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اگر مولکول موردنظر رنا باشد، بازهای آلی می‌توانند در تشکیل پیوند هیدروژنی دخالتی نداشته باشند.

(۲) در مولکول‌های رنا، تعداد پیوندهای فسفودیاستر یک عدد از تعداد نوکلئوتیدها کمتر است. تعداد بازهای آلی در رنا نیز به تعداد نوکلئوتیدها است.

(۳) علت اینکه مولکول‌های رنا و دنا خاصیت اسیدی دارند، حضور مولکول‌های فسفاتی در نوکلئوتیدها است.

۴۴. گزینه ۴ درست است.

در آزمایشات دوم و سوم ایوری مشخص شد که دنا همان مادهٔ وراثتی است. در مرحله دوم این آزمایشات تنها در محیط کشتی انتقال صفت رخ داد که دنا از لولهٔ سانتریفیوژ به آن اضافه شد. همچنین در مرحله سوم نیز تنها در ظروفی انتقال صفت رخ داد که در آن دنا از بین نرفته بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در همه مراحل؛ به جز مرحله سوم آزمایشات گرفتاری، دنای باکتری بدلیل تقسیم شدن می‌توانست به یاخته دیگری منتقل شود. طبیعتاً در مرحله دوم آزمایش موش‌ها بیمار نشدند و زنده ماندند.

۲) در مراحل سوم و چهارم آزمایشات گرفتاری از باکتری کپسول‌دار کشته شده استفاده شد. در مرحله سوم در خون موش باکتری‌های استرپتوکوکوس نومونیای زنده یافت نمی‌شد.

۳) در همه مراحل آزمایشات ایوری مشخص شد که پروتئین‌ها ماده و راثتی نیستند. در مرحله دوم این آزمایشات پروتئین‌ها از عصاره سلولی حذف نشدند و همراه با سایر مولکول‌های عصاره وارد فرآیند سانتریفیوژ شدند.

۴۵. گزینه ۲ درست است.

موارد (الف) و (د) درست هستند.

بررسی همه موارد:

(الف) در فرآیند همانندسازی، پیش‌ماده آنزیم دنابسپاراز نوکلئوتیدها هستند تا به هم متصل شده و رشته پلی‌نوکلئوتیدی را بسازند. در فرآیند ویرایش نیز با شکستن پیوند فسفودی استر، نوکلئوتید ایجاد می‌شود که همان فرآورده دنابسپاراز است.

(ب) بعضی از آنزیم‌ها برای انجام فعالیت خود به حضور مواد آلی مثل ویتامین‌ها به عنوان کوآنزیم نیاز دارند.

(ج) آنزیم‌هایی مانند پیپسین که در محیط اسیدی معده فعالیت می‌کنند بهترین فعالیت را در pH حدود ۲ دارند.

(د) افزایش غلظت پیش‌ماده تا حدی که همه جایگاه‌های فعال آنزیم‌ها اشغال شود می‌تواند سرعت واکنش را افزایش دهد.

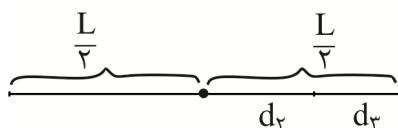
فیزیک

۴۶. گزینه ۱ درست است.

حرکت متحرک A با سرعت ثابت بر خط راست است، اما حرکت متحرک B شتاب‌دار است که ابتدا در خلاف جهت محور در حرکت بوده و پس از تغییر جهت، در سوی مثبت محور حرکت می‌کند. هر دو متحرک در لحظه t_1 در مکان X_1 و در لحظه t_2 در مکان X_2 هستند؛ پس جایه‌جایی یکسانی در این بازه زمانی دارند، اما مسافت طی شده توسط دو متحرک، متفاوت است؛ پس تندی متوسط آن‌ها نیز متفاوت است. شتاب متوسط دو متحرک نیز متفاوت است؛ زیرا همان‌طور که گفته شد متحرک A بدون شتاب در حرکت است، پس فقط عبارت الف درست است.

۴۷. گزینه ۳ درست است.

کل مسیر حرکت را L فرض می‌کنیم. متحرک نیمی از این مسیر $(\frac{L}{2})$ را با تندی ثابت $\frac{m}{s}$ و نیمی دیگر مسیر $(\frac{L}{2})$ را طی دو بازه زمانی مساوی طی کرده است.

$$\Delta t_1 = \Delta t_2 \Rightarrow \frac{d_1}{v} = \frac{d_2}{4v} \Rightarrow d_2 = 4d_1$$

$$d_1 + d_2 = \frac{L}{2} \Rightarrow 5d_1 = \frac{L}{2} \Rightarrow d_1 = \frac{L}{10}, d_2 = \frac{2L}{5}$$

$$S_{av} = \frac{L}{\Delta t} = \frac{L}{\Delta t_1 + \Delta t_2 + \Delta t_3} \Rightarrow S_1 = \frac{\frac{L}{2}}{\frac{L}{20} + \frac{L}{10} + \frac{2L}{40}} \Rightarrow S_1 = \frac{\frac{L}{2}}{\frac{L}{40} + \frac{L}{5V}} \Rightarrow S_1 = \frac{1}{\frac{1}{40} + \frac{1}{5V}}$$

$$\Rightarrow \frac{3}{4} + \frac{6}{v} = 1 \Rightarrow v = 24 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

۴۸. گزینه ۲ درست است.

روش اول:

ابتدا سرعت مسافر را بحسب یکای $\frac{\text{m}}{\text{s}}$ تبدیل می‌کنیم:

$$9 \frac{\text{km}}{\text{h}} \times \frac{1000}{3600} = 2.5 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

مدت زمانی که مسافر، طول قطار را طی می‌کند برابر است با:

$$\Delta x = v_1 t \Rightarrow t = \frac{100}{2.5} = 40 \text{ s}$$

در این مدت قطار به اندازه $\Delta x'$ جابه‌جا می‌شود:

$$\Delta x' = v_2 t = 25 \times 40 = 1000 \text{ m}$$

بنابراین قطار در این مدت 40 s به اندازه 1000 m جابه‌جا شده، اما مسافر در خلاف جهت حرکت قطار به اندازه 100 m جابه‌جا شده است، پس مسافر از دید ناظر درون ایستگاه به اندازه $1000 - 100 = 900 \text{ m}$ جابه‌جا شده است.

روش دوم:

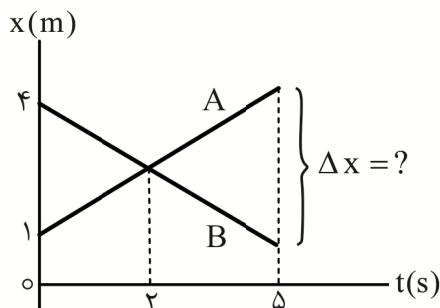
می‌توان گفت مسافر در مدت t با سرعت نسبی $v_2 - v_1$ به اندازه Δd جابه‌جا می‌شود:

$$\Delta d = (v_2 - v_1)t = (25 - 2.5) \times 40 = 900 \text{ m}$$

۴۹. گزینه ۲ درست است.

روش اول:

فاصله دو متوجه از یکدیگر در لحظه $t = 5 \text{ s}$ برابر $\Delta x = 5s$ است که در شکل نشان داده شده است. دو مثلث در شکل با هم متشابه‌اند؛ بنابراین می‌توان نوشت:

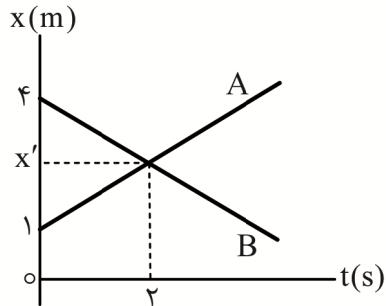

(نسبت قاعده‌ها = نسبت ارتفاع‌ها)

$$\frac{\Delta x}{4-1} = \frac{5-2}{2-0} \rightarrow \boxed{\Delta x = 4/5 \text{ m}}$$

روش دوم:

ابتدا با توجه به نمودار مکان - زمان هر کدام از متوجه‌ها، حرکت آن‌ها را می‌نویسیم:

$$x = vt + x_0 \Rightarrow x_A = v_A t + 1, x_B = v_B t + 4$$

در لحظه $t = 2s$ ، دو متحرک به هم رسیده‌اند؛ بنابراین:

$$\begin{cases} t = 2s \\ x_A = x_B \end{cases} \Rightarrow 2v_A + 1 = 2v_B + 4 \Rightarrow v_A - v_B = \frac{3}{2}$$

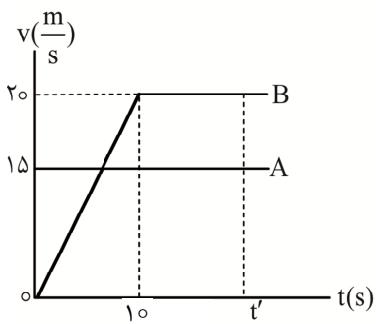
فاصله دو متحرک از یکدیگر در لحظه $t = 5s$ عبارت است از:

$$x_A - x_B = \Delta v_A + 1 - (\Delta v_B + 4) = \Delta(v_A - v_B) - 3 \xrightarrow{v_A - v_B = \frac{3}{2}} x_A - x_B = \Delta \times \frac{3}{2} - 3 = 4.5m$$

۵. گزینه ۱ درست است.

با توجه به نمودارها مشخص است که بزرگی سرعت هر دو متحرک در حال افزایش است، پس حرکت هر دو متحرک تندشونده است.

۵. گزینه ۳ درست است.

با توجه به شکل، در بازه زمانی صفر تا $10s$ ، جابه‌جایی خودروی A برابر $15 \times 10 = 150m$ و جابه‌جایی خودروی B برابر

$$B = \frac{20 \times 10}{2} = 100m$$

است. به این ترتیب در بازه زمانی صفر تا $10s$ به هم نمی‌رسند.

چون دو خودرو از یک نقطه شروع به حرکت کرده‌اند، برای به هم رسیدن مجدد، باید جابه‌جایی دو خودرو تا لحظه t' یکسان باشد، یعنی باید سطح زیر نمودار $v - t$ برای این دو خودرو برابر باشد. (سطح زیر نمودار B یک ذوزنقه و سطح زیر نمودار A یک مستطیل است):

$$\Delta x_A = \Delta x_B \Rightarrow 15t' = \frac{t' + (t' - 10)}{2} \times 20 \Rightarrow t' = 20s$$

۵. گزینه ۴ درست است.

معادله داده شده، همان معادله سرعت - مکان (مستقل از زمان) در حرکت با شتاب ثابت است:

$$v^2 = v_0^2 + 2a \Delta x \xrightarrow{x_0 = -3m} v^2 = v_0^2 + 2a(x + 3) \Rightarrow v^2 = v_0^2 + 6a + 2ax$$

اگر این معادله را با معادله $x = 12 - 8x$ مقایسه کنیم، مقادیر شتاب و سرعت اولیه را بدست می‌آوریم:

$$\begin{cases} 2ax = -8x \Rightarrow a = -4 \frac{m}{s^2} \\ v_0^2 + 6a = 12 \xrightarrow{a = -4} v_0^2 - 24 = 12 \rightarrow v_0^2 = 36 \rightarrow v_0 = \pm 6 \end{cases}$$

چون متحرک در مبدأ زمان در قسمت‌های منفی محور بوده و درحال درون شدن از مبدأ است، پس در خلاف جهت محور در حرکت است و سرعت اولیه‌اش منفی است:

$$v_0 = -6 \frac{m}{s}$$

بنابراین معادله مکان - زمان این متحرک عبارت است از:

$$x = \frac{1}{2}at^2 + v_0 t + x_0 \rightarrow x = \frac{1}{2}(-4)t^2 + (-6)t + (-3) \rightarrow x = -2t^2 - 6t - 3$$

. ۵۳. گزینه ۱ درست است.

ابتدا باید معادله سرعت - زمان این دو متحرک را تعیین کنیم:

$$x = t^2 - 6t + 5 \Rightarrow a = 2 \frac{m}{s^2}, v_0 = -6 \frac{m}{s}$$

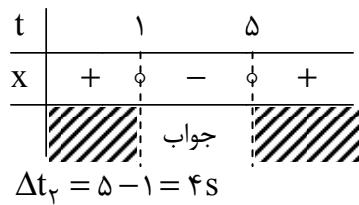
$$v = at + v_0 \Rightarrow v = 2t - 6$$

وقتی متحرک در خلاف جهت محور در حرکت است، باید سرعتش منفی باشد؛ بنابراین:

$$v = 2t - 6 < 0 \Rightarrow t < 3s$$

پس بازه زمانی Δt_1 برابر بازه صفر تا $3s$ است، یعنی $\Delta t_1 = 3s$ وقتی متحرک در قسمت منفی محور در حرکت است، باید بردار مکان آن منفی باشد؛ بنابراین:

$$x = t^2 - 6t + 5 < 0 \Rightarrow (t-1)(t-5) < 0 \Rightarrow t_1 = 1s, t_2 = 5s$$

این نامعادله را تعیین علامت می کنیم:

پس بازه زمانی Δt_2 برابر است با:

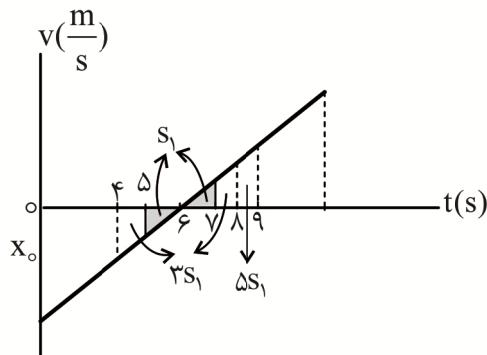
پس:

$$\frac{\Delta t_2}{\Delta t_1} = \frac{4}{3}$$

. ۵۴. گزینه ۲ درست است.

روش اول:

این نمودار مکان - زمان که به صورت سه‌می است مربوط به حرکت شتابدار با شتاب ثابت است که سرعت متحرک در لحظه $t = 6s$ صفر است. در این حرکت، سطح زیر نمودار سرعت - زمان یعنی اندازه جابه‌جایی در بازه‌های زمانی مساوی و متواالی، تشکیل یک دنباله حسابی را می‌دهند که این اعداد مضرب اعداد فرد متوالی‌اند، یعنی اگر اندازه جابه‌جایی در بازه $6s$ تا $7s$ برابر s_1 باشد، در بازه $7s$ تا $8s$ برابر $8s$ تا $9s$ و در بازه $8s$ تا $9s$ برابر s_1 است. (همانطور که نمودار $v - t$ رسم شده مشخص است)؛ بنابراین:

$$(s_1 + 3s_1) + (s_1 + 3s_1 + 5s_1) = 13s_1 = 65m \rightarrow s_1 = 5$$

اما اندازه جابه‌جایی متحرک همان‌طور که از نمودار $v - t$ مشخص است برابر است با:

$$\Delta x = s_1 = 5 \times 5 = 25m$$

بنابراین اندازه سرعت متوسط این متحرک در این بازه زمانی برابر است با:

$$v_{av} = \frac{\Delta x}{\Delta t} = \frac{25}{9-4} = 5 \frac{m}{s}$$

روش دوم:

$$\left\{ \begin{array}{l} \Delta x = \frac{1}{2} at^2 + v_0 t \\ v = at + v_0 \end{array} \right. \xrightarrow{\text{با قرار دادن } v \text{ در معادله جایه جایی}} \Delta x = -\frac{1}{2} at^2 + vt$$

$$\left\{ \begin{array}{l} |\Delta x_{4-6}| = \left| -\frac{1}{2} a \times 2^2 + 0 \times 2 \right| \\ \Delta x_{6-9} = \frac{1}{2} a \times 3^2 + 0 \times 3 \end{array} \right. \rightarrow \frac{1}{2} a \times 4 + \frac{1}{2} a \times 9 = 65 \rightarrow a = 10 \frac{m}{s^2}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \Delta x_{4-6} = -\frac{1}{2} \times 10 \times 2^2 = -20 m \\ \Delta x_{6-9} = \frac{1}{2} \times 10 \times 3^2 = 45 m \end{array} \right. \rightarrow \Delta x_{4-9} = -20 + 45 = 25 m$$

$$V_{av} = \frac{\Delta x}{\Delta t} = \frac{25}{9-4} = 5 \frac{m}{s}$$

۵۵. گزینه ۲ درست است.

ابتدا از معادله مکان - زمان، مقادیر v_0 و a را استخراج کرده و معادله سرعت - زمان متحرک را می‌نویسیم:

$$x = -3t^2 + 12t + 5 \quad \left\{ \begin{array}{l} a = -6 \frac{m}{s^2} \\ v_0 = 12 \frac{m}{s} \end{array} \right.$$

$$v = at + v_0 \Rightarrow v = -6t + 12$$

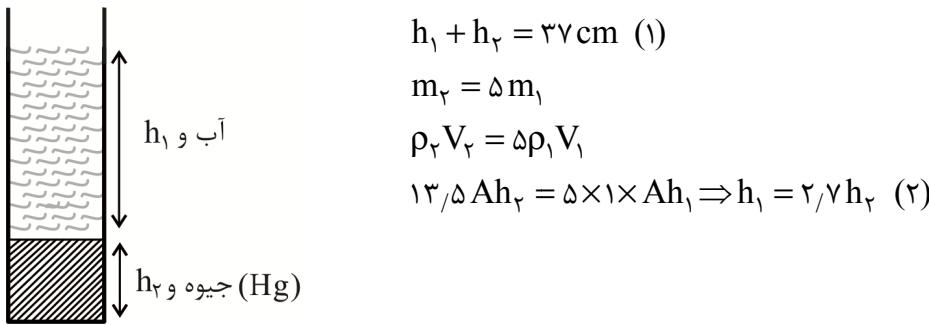
چون شتاب حرکت ثابت است، سرعت متوسط بین دو لحظه برابر میانگین سرعت‌های لحظه‌ای در این دو لحظه است:

$$v_{av} = \frac{v_0 + v_f}{2} = \frac{(-6 \times 1 + 12) + (-6 \times 4 + 12)}{2} = \frac{6 + (-12)}{2} \rightarrow v_{av} = -3 \frac{m}{s}$$

برای محاسبه لحظه‌ای که سرعت متحرک برابر مقدار فوق می‌شود می‌توان نوشت:

$$v = -6t + 12 = -3 \frac{m}{s} \Rightarrow -6t = -15 \Rightarrow t = 2.5 s$$

۵۶. گزینه ۲ درست است.

$$(1), (2) \Rightarrow 2/7 h_2 = 37 \Rightarrow h_2 = 10 \text{ cm.Hg} \Rightarrow h_1 = 27 \text{ cm (آب)}$$

برای تبدیل ارتفاع ۲۷ cm آب به فشار معادل بر حسب : cm.Hg

$$\rho_1 gh_1 = \rho_{Hg} gh_{Hg}$$

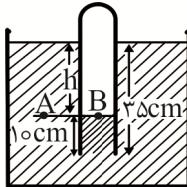
$$h_{Hg} = \frac{\rho_1 h_1}{\rho_{Hg}} = \frac{1 \times 27}{13/5} = 2 cm.Hg$$

$$P_g = h_{Hg} + h_1 = 2 + 10 = 12 cm.Hg$$

توجه: فشار براساس پاسکال از رابطه ρgh محاسبه می‌شود، ولی در فشار براساس سانتی‌متر جیوه فقط ارتفاعی از جیوه را که

هم فشار با ارتفاع مایع موردنظر است جایگزین می‌کنیم.

۵۷. گزینه ۱ درست است.

$$P_A = P_B$$

$$P_0 + \rho gh = P_B$$

$$h = 35 - 10 = 25 cm = \frac{1}{4} m$$

ابتدا فشار هوا را بر حسب پاسکال به دست می‌آوریم:

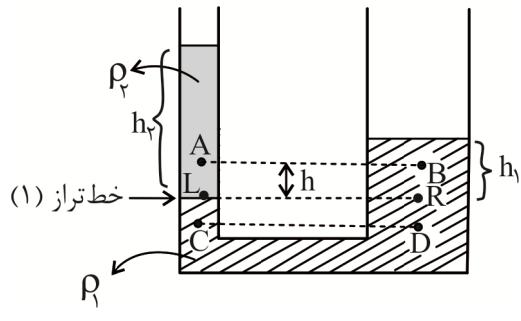
$$P_0 = \rho_{Hg} \cdot g \cdot h_{Hg} = 13600 \times 10 \times \frac{75}{100} = 136000 \times \frac{3}{4} = 34000 \times 3$$

$$P_0 = 102000 Pa = 102 kPa$$

$$\rho gh = 1000 \times 10 \times \frac{1}{4} = 2500 Pa = 2.5 kPa$$

$$P_B = P_0 + \rho gh = 102 + 2.5 = 104.5 kPa$$

۵۸. گزینه ۳ درست است.

ابتدا دقت کنید که فشار شاره‌ها مستقل از شکل ظرف و سطح مقطع است؛ پس تفاوت قطر مقطع لوله‌های چپ و راست تأثیرگذار نیست.

در لوله‌های مرتبط، خط هم‌فشار (تراز) خطي است افقی که زیر آن در دو شاخه یک مایع باشد. بنابراین نقاط C، D هم‌فشار هستند:

$$P_C = P_D$$

کاملاً مشخص است که $\rho_1 < \rho_2$ است. چرا که روی خط تراز (۱)

$$P_L = P_R = P$$

$$P_0 + \rho_2 gh_2 = P_0 + \rho_1 gh_1 \Rightarrow \left. \begin{array}{l} \rho_2 h_2 = \rho_1 h_1 \\ h_2 > h_1 \end{array} \right\} \Rightarrow \boxed{\rho_1 > \rho_2}$$

$$P_L = P_A + \rho_2 gh$$

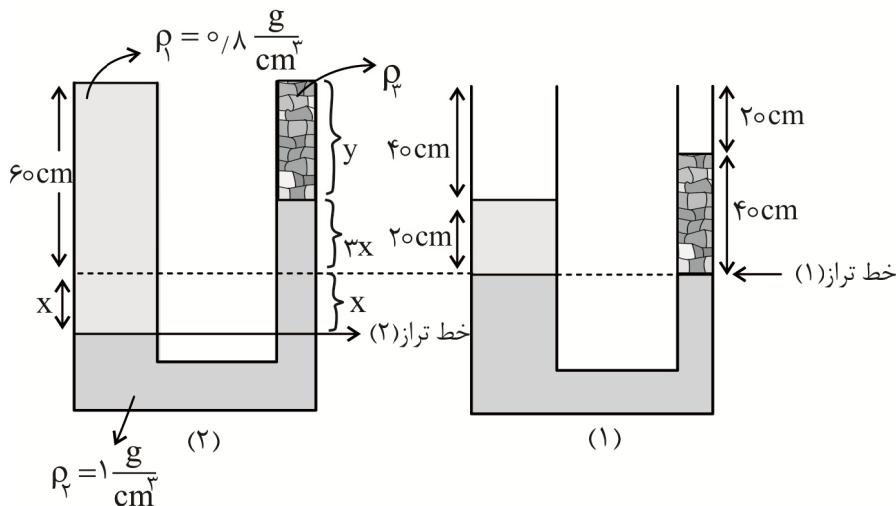
$$P_R = P_B + \rho_1 gh$$

$$P_L = P_R \Rightarrow P_A + \rho_2 gh = P_B + \rho_1 gh$$

$$P_A - P_B = (\rho_1 - \rho_2)gh$$

از آنجاکه $\rho_1 > \rho_2$ است، پس $\rho_1 - \rho_2$ عددی مثبت و $P_A - P_B > 0$ خواهد بود؛ بنابراین:

۵۹. گزینه ۲ درست است.

در شکل (۱) با توجه به خط تراز (۱)
فشار شاره در سمت راست (P_R) برابر با فشار شاره در سمت چپ (P_L) است:

$$P_L = P_R$$

$$P_0 + \rho_1 gh_1 = P_0 + \rho_2 gh_2$$

$$\rho_1 h_1 = \rho_2 h_2 \Rightarrow 1/8 \times 20 = \rho_2 \times 40 \Rightarrow \rho_2 = 1/4 \frac{g}{cm^3}$$

وقتی در لوله سمت چپ، از روغن با چگالی ρ_1 پر می‌کنیم (شکل ۲) سطح آب در سمت چپ به اندازه X پایین می‌رود. حجم شاره جابه‌جاشده در طرفین لوله برابر است و چون سطح مقطع لوله راست $\frac{1}{3}X$ است، آب به اندازه $\frac{1}{3}X$ بالاتر می‌رود.

$$60 + x = y + 40 \Rightarrow 3x + y = 60 \quad (1)$$

فشار در طرفین لوله روی خط تراز (۲) برابر است:

$$P_0 + \rho_1 g(60 + x) = P_0 + \rho_2 g y + \rho_2 g(40)$$

$$1/8(60 + x) = 1/4y + 40 \Rightarrow 3/2x + 1/4y = 48$$

$$1/2x + y = 120 \quad (2)$$

$$(2) - (1) \Rightarrow 5x = 60 \Rightarrow x = 12 \text{ cm}$$

$$3x + y = 60 \Rightarrow 3(12) + y = 60 \Rightarrow y = 24 \text{ cm}$$

طرفین رابطه اخیر را به $1/4$ ساده می‌کنیم:

از حل معادلات (۱) و (۲) داریم:

که نشان می‌دهد مقدار $\Delta h = 40 - y = 16 \text{ cm}$ از ارتفاع مایع ρ_2 کم شده و به بیرون ریخته شده است.

$$\Delta m = \rho_2 (\Delta V_2) = \rho_2 \times A \times \Delta h$$

$$\Delta m = 1/4 \times 5 \times 16 = 32 \text{ g}$$

۳۲ گرم از مایع ρ_2 بیرون ریخته شده است.

۶. گزینه ۴ درست است.

اگر سطح مقطع لوله a باشد، با ریختن m گرم از همان مایع درون لوله ارتفاع مایع به اندازه h افزایش می‌باید به طوری که:

$$m = \rho a h \Rightarrow \rho h = \frac{m}{a}$$

$$\Delta P = \rho gh = \frac{mg}{a}$$

افزایش فشار ناشی از افزایش مایع

$$\Delta P = \frac{\Delta F}{A} = \frac{mg}{a} \Rightarrow \boxed{\Delta F = mg \cdot \frac{A}{a}} \quad \text{افزایش نیروی وارد بر کف ظرف} = \Delta F$$

$$\frac{A}{a} = \left(\frac{D}{d} \right)^2 = \left(\frac{5}{1} \right)^2 = 25$$

$$\Delta F = 0.2 \times 10 \times 25 = 50 \text{ N}$$

۶۱. گزینه ۲ درست است.

اگر F_B نیروی شناوری باشد که همواره بالا سو است در شکل (۱):

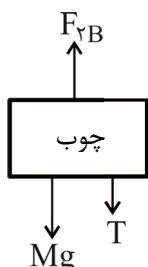
$$F_B = (M+m)g$$

در شکل دوم نیروی شناوری شامل ۲ بخش است. نیروی شناوری وارد بر وزن فلزی m که آن را F_{B} می‌نامیم و نیروی شناوری وارد بر قطعه چوب که F_{vB} است.

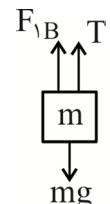
شناوری و غوطه‌وری هر دو از حالت‌های تعادل است، بنابراین توازن نیروها را برای هر کدام جداگانه می‌نویسیم:

نیروی کشش نخ T

$$F_{\text{vB}} = Mg + T \quad (\text{a})$$

$$F_{\text{B}} + T = mg \quad (\text{b})$$

از جمع دو رابطه (a) و (b) :

$$F_{\text{B}} + F_{\text{vB}} + T = Mg + mg + T$$

$$\Rightarrow F_{\text{B}} + F_{\text{vB}} = (M+m)g$$

$$\Rightarrow F_{\text{B}} + F_{\text{vB}} = F_B \quad (*)$$

که نشان می‌دهد نیروی شناوری مجموعه چوب و قطعه فلز در دو شکل یکسان است و بنابراین $h_1 = h_2$ است.

اما از رابطه (*) در می‌یابیم که:

بنابراین نیروی شناوری وارد بر قطعه چوب در شکل (۲) کمتر از نیروی شناوری وارد بر چوب در شکل (۱) است و $y_2 > y_1$ است.

به تعبیر دیگر:

در شکل (۱) تمامی وزن قطعه فلزی به چوب وارد می‌شود، اما در شکل (۲) تفاوت وزن قطعه فلزی و نیروی شناوریش به چوب وارد شده است؛ پس مشخص است که $y_2 > y_1$ خواهد بود.

۶۲. گزینه ۴ درست است.

ناحیه پرسشار مربوط به قسمتی است که قطر لوله بزرگ‌تر است.

$$A_{1v_1} = A_{2v_2}, \quad A = \pi \frac{D^2}{4}$$

سطح مقطع لوله

$$D_1^2 v_1 = D_2^2 v_2 \Rightarrow (3D_2)^2 \times 4/5 = D_2^2 v_2 \Rightarrow v_2 = 40/5 \frac{\text{cm}}{\text{s}}$$

۶۳. گزینه ۱ درست است.

$$\begin{aligned} K_1 &= \frac{1}{2}mv^2 = 90 \text{ J} \\ K_2 &= \frac{1}{2}m(v+2)^2 = 160 \text{ J} \end{aligned} \Rightarrow \frac{K_2}{K_1} = \left(\frac{v+2}{v}\right)^2 = \frac{160}{90}$$

$$\frac{v+2}{v} = \frac{4}{3} \Rightarrow v = 6 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$$K_1 = \frac{1}{2}m \times 6^2 = 90 \Rightarrow m = 5 \text{ kg}$$

۶۴. گزینه ۴ درست است.

$$\begin{aligned} K_1 &= \frac{1}{2}mv^2 \\ K_1 + 50 &= \frac{1}{2}m(v+4)^2 \end{aligned} \Rightarrow \frac{1}{2}v^2 + 50 = \frac{1}{2}m(v+4)^2$$

$$mv^2 + 100 = m(v^2 + 8v + 16)$$

$$100 = m(8v + 16) \Rightarrow [m(v+1) = 25] \quad (1)$$

$$K_1 + 120 = \frac{1}{2}m(v+4)^2$$

$$\frac{1}{2}mv^2 + 120 = \frac{1}{2}m(v^2 + 8v + 16)$$

$$120 = m(8v + 16) \Rightarrow [m(v+2) = 30] \quad (2)$$

$$(2) \div (1) \Rightarrow \frac{v+2}{v+1} = \frac{30}{25} \Rightarrow \frac{v+2}{v+1} = \frac{6}{5}$$

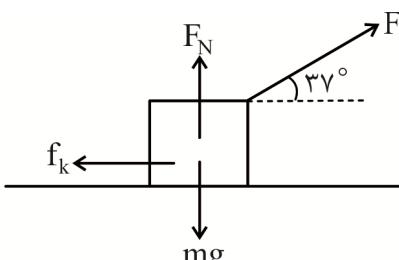
$$6v + 6 = 5v + 30 \Rightarrow v = 4 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$$m(4+1) = 25 \Rightarrow m = 5 \text{ kg}$$

در معادله (1) قرار می‌دهیم:

۶۵. گزینه ۳ درست است.

مطابق شکل، چهار نیرویی که بر جسم اثر می‌گذارند عبارت اند از نیروی F ، نیروی وزن، نیروی عمودی سطح (F_N) و نیروی اصطکاک جنبشی (f_k). وزن و نیروی عمودی سطح تکیه‌گاه بر جایه‌جایی عمود بوده و کار این دو نیرو، صفر است. کل کار برای جایه‌جایی d :

$$W_{\text{lt}} = Fd \cos 37^\circ + f_k d \cos 180^\circ$$

$$W_{\text{lt}} = 0 / \wedge Fd - f_k d$$

کار اصطکاک در این جایه جایی:

$$W_{f_k} = -f_k d$$

$$\frac{W_{f_t}}{W_{f_k}} = -1 \Rightarrow \frac{\circ/\wedge Fd - f_k d}{-f_k d} = -1$$

$$\circ/\wedge F = 2f_k \Rightarrow F = \gamma/\Delta f_k$$

$$W_{f_t} = -W_{f_k} = +f_k d$$

$$\frac{W_F}{W_{f_t}} = \frac{Fd \cos \circ}{f_k d} = \frac{\gamma/\Delta f_k d}{f_k d} = \gamma/\Delta$$

شیمی

۶۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) برای توصیف یک نمونه گاز، افزون بر مقدار باید دما و فشار آن نیز مشخص باشد. (ص ۷۸)

(۲) هابر دریافت اگر مخلوط گازهای هیدروژن و نیتروژن از روی یک ورقه آهنی در دما و فشار مناسب عبور داده شود، با انجام واکنش، مقدار قابل توجهی آمونیاک تولید می‌شود. (ص ۸۲)

(۳) نقطه جوش آمونیاک (-33°C) از نقطه جوش نیتروژن (-196°C) و هیدروژن (-253°C) بیشتر است و اختلاف نقطه جوش آمونیاک با نیتروژن و هیدروژن بسیار زیاد است؛ بنابراین اولین جزئی که با سرد کردن مخلوط واکنش خارج می‌شود، آمونیاک است. (ص ۸۲)

$$(4) 4 \text{ گرم گاز هلیم، برابر } 1 \text{ مول گاز هلیم است: } n = \frac{4}{4} = 1$$

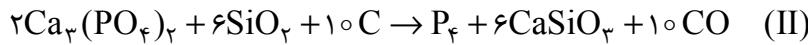
۲ گرم گاز هیدروژن برابر ۱ مول گاز هیدروژن (H_2) است:

$$n = \frac{2}{2} = 1$$

چون تعداد مول‌های این دو گاز برابر هستند در فشار و دمای یکسان، حجم یکسانی دارند. (ص ۷۹)

۶۷. گزینه ۲ درست است.

با توجه به معادله‌های موازن‌شده:

مجموع ضریب مواد شرکت‌کننده در واکنش (I) : $3+6+5+1+3 = 18$

مجموع ضریب واکنش‌دهنده‌ها در واکنش (II) : $2+6+10 = 18$

$$\frac{18}{18} = 1$$

۶۸. گزینه ۴ درست است.

الف) در هوای پاک و خشک درصد حجمی نیتروژن و اکسیژن به ترتیب $78/79$ و $20/952$ (تقريباً ۷۸ و ۲۱) درصد است.

$$\frac{78}{21} = 3.7$$

بنابراین درصد حجمی نیتروژن $7/3$ برابر درصد حجمی اکسیژن است، ولی درصد جرمی نیتروژن به اکسیژن $7/3$ نیست (کمتر است).

ب) فراوان‌ترین گاز نجیب موجود در هوای آرگون است که به عنوان محیط بی‌اثر در جوشکاری، برش فلزها و نیز ساخت لامپ‌های رشته‌ای کاربرد دارد. (صفحات ۴۹ و ۵۰)

ج) نقطه جوش هلیم -269°C است؛ بنابراین اگر هواکره را تا -260°C سرد کنیم هلیم به صورت گاز خواهد بود و در هوای مایع وجود نخواهد داشت. (ص ۵۰)

د) تغییرات دما در اولین لایه هوا ($55 + 14 = 69^{\circ}\text{C}$)، در دومین لایه هواکره ($55 + 7 = 62^{\circ}\text{C}$) و در سومین لایه هواکره ($87 + 7 = 94^{\circ}\text{C}$) است. (ص ۴۷)

۶۹. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها

۱) با افزایش ارتفاع از سطح زمین دمای هواکره به طور منظم تغییر نمی‌کند. (ص ۴۷)

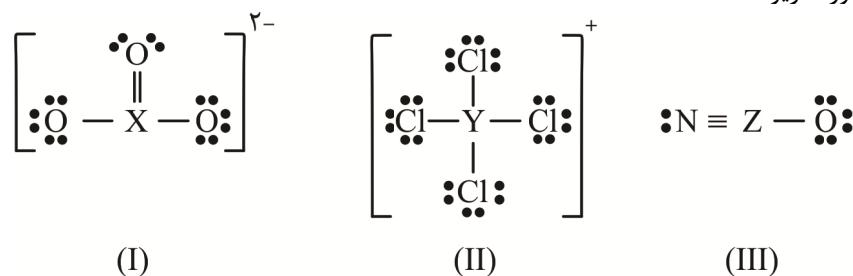
۲) گاز کربن دی‌اکسید در لایه تروپوسفر وجود دارد، ولی در سایر لایه‌ها وجود ندارد. (ص ۴۷)

۳) در دمای ثابت، فشار و حجم گاز رابطه عکس دارند، ولی حجم گاز با معکوس فشار رابطه مستقیم دارد. (ص ۷۷)

۴) در فشار ثابت، حجم و دمای گاز رابطه مستقیم دارند. (ص ۷۸)

۷۰. گزینه ۴ درست است.

ساختار لوئیس گونه‌های داده شده به صورت زیر است:

مجموع الکترون‌های ظرفیت در XO_3^{2-} = مجموع الکترون‌های ظرفیت در گونه (I)

$$\text{XO}_3^{2-} : \text{x} + 3(6) + 2 = \text{x} + 20 = 24 \Rightarrow \text{x} = 4$$

عنصر X در گروه ۱۴ جدول قرار دارد و دارای ۴ الکترون ظرفیت است.

مجموع الکترون‌های ظرفیت در YCl_4^+ = مجموع الکترون‌های ظرفیت در گونه II

$$\text{YCl}_4^+ : \text{Y} + (4 \times 7) - 1 = \text{Y} + 27 = 32 \Rightarrow \text{Y} = 5$$

عنصر Y در گروه ۱۵ جدول تناوبی قرار دارد و دارای ۵ الکترون ظرفیت است.

$$\text{NZO} \quad 5 + \text{Z} + 6 = 16 \Rightarrow \text{Z} = 5$$

عنصر Z در گروه ۱۵ جدول تناوبی قرار دارد و دارای ۵ الکترون ظرفیت است.

۷۱. گزینه ۲ درست است.

مقدار گاز هیدروژن که مطابق واکنش دوم با ۱۶۸۰۰ میلی‌لیتر گاز هیدروژن واکنش می‌دهد:

$$\text{xmol H}_2 = 16800 \text{ml CO} \times \frac{1 \text{mol CO}}{22400 \text{mL}} \times \frac{2 \text{mol H}_2}{1 \text{mol CO}} = 1/5 \text{mol H}_2$$

$$210 \text{g X} \times \frac{4}{100} \times \frac{1 \text{mol X}}{\text{M}} \times \frac{1 \text{mol H}_2}{1 \text{mol X}} = 1/5 \text{mol H}_2$$

$$\text{M} = 56 \text{g.mol}^{-1}$$

روش تستی:

$$\frac{V}{V_m \times \text{ضریب}} = \frac{n}{\text{ضریب}} \quad \frac{\frac{16800}{22400 \times 1}}{2} = \frac{n}{2} \Rightarrow n = 1/5$$

$$\frac{m \times \frac{R}{100}}{M \times \text{ضریب}} = \frac{n}{\text{ضریب}} \quad \frac{\frac{210 \times \frac{40}{100}}{M \times 1}}{1} = \frac{1/5}{1} \Rightarrow M = 56$$

۷۲. گزینه ۳ درست است.

- در سده اخیر با افزایش دمای کره زمین میانگین جهانی سطح آب‌های آزاد افزایش و مساحت برف در نیمکره شمالی کاهش می‌یابد. (ص ۶۷)

- در فشار و دمای استاندارد حجم $1/20 \times 10^{21}$ مولکول گاز برابر $4/48 \times 10^{-2}$ لیتر است. (ص ۷۹)

$$\text{در شرایط استاندارد} \quad \frac{1 \text{ mol}}{1/20 \times 10^{21} \text{ مولکول}} \times \frac{22/4 \text{ L}}{6/02 \times 10^{23} \text{ مولکول}} = 4/48 \times 10^{-2} \text{ L}$$

- مطابق قانون پایستگی جرم، شمار اتم‌های هر عنصر در یک واکنش شیمیایی ثابت است و نه شمار اتم‌ها. (ص ۶۲)

- مطابق جدول ص ۷۲ استفاده از گاز هیدروژن به عنوان سوخت نسبت به گاز طبیعی آلاینده کمتری تولید می‌کند.

۷۲. گزینه ۱ درست است.

- در صنعت برای تهیه سولفوریک اسید، نخست گوگرد را در واکنش با اکسیژن به گوگرد دی‌اکسید تبدیل می‌کنند. (ص ۵۶)

- پلاستیک سبز در ساختار خود علاوه بر کربن و هیدروژن، اکسیژن نیز دارد و در مدت زمان نسبتاً کوتاهی تجزیه می‌شود. (ص ۷۰)

- گاز نیتروژن اصلی‌ترین جزو سازنده هوکرکه است و در شرایط معمولی با اکسیژن واکنش نمی‌دهد. (ص ۷۵)

- زمین بخش قابل توجهی از گرمای جذب شده را به صورت تابش فروسرخ از دست می‌دهد و بخش کمی از تابش فروسرخ گسیل شده از زمین را گازهای گلخانه‌ای بازتابش می‌کنند. (ص ۶۹)

عبارت چهارم صحیح است.

۷۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) کربن دی‌سولفید و Cu_2O مس (I) اکسید است.

(۲) در گالیم کلرید GaCl_3 نسبت کاتیون به آنیون $\frac{1}{3}$ و در کروم (III) برمید CrBr_3 نسبت آنیون به کاتیون $\frac{3}{1}$ است.

(۳) نام NO نیتروژن مونوکسید و نام P_2O_5 دی‌فسفر پنتاکسید است. در نیتروژن مونواکسید ۱ پیشوند و در P_2O_5 ۲ پیشوند استفاده می‌شود.

(۴) با توجه به فرمول MO ظرفیت فلز M ، ۲ است. ظرفیت نیتروژن نیز ۳ است؛ بنابراین فرمول نیترید این فلز M_3N_2 است.

۷۲. گزینه ۳ درست است.

در گازها درصد حجمی با درصد مولی یکسان است. در 10^0 مول از این نمونه ۷ مول گاز هلیم و ۹۳ مول گاز متان وجود دارد. با توجه به اینکه هلیم موجود در گاز طبیعی به همراه سایر فراورده‌های سوختن بدون مصرف وارد هوکرکه می‌شود، بنابراین در گاز خروجی ۷ مول گاز هلیم خواهیم داشت متان نیز طبق واکنش موازنده $\text{CH}_4(g) + 2\text{O}_2(g) \rightarrow \text{CO}_2(g) + 2\text{H}_2\text{O}(g)$ می‌سوزد و بهای سوختن کامل ۹۳ مول گاز متان، مقدار $279 = 93 \times 3$ مول گاز شامل ۹۳ مول CO_2 و ۱۸۶ مول بخار آب خارج می‌شود بنابراین مجموع مول گازهای خروجی $286 = 279 + 7$ مول (۲۷۹ + ۷ = ۲۸۶) خواهد بود.

$$\frac{7}{286} \times 100 = \% 2/5$$

. گزینه ۱ درست است.

- آلاینده‌ها مواد جامد، مایع یا گازی هستند که بیش از مقدار طبیعی در یک محیط، ماده یا یک جسم وجود دارند. (ص ۴)
- پاک‌کننده‌های صابونی براساس برهم کنش میان ذره‌ها و پاک‌کننده‌های خورنده براساس واکنش با آلاینده‌ها و نیز برهم کنش میان ذره‌ها عمل می‌کنند. (ص ۱۲)

$$\text{تعداد اتم A} \times \text{تعداد اتم B} \times \text{ظرفیت اتم A} + \text{ظرفیت اتم B} \times \text{تعداد اتم A} = \frac{\text{تعداد پیوند کوالانسی در ترکیب}}{2}$$

$$C_{57}H_{104}O_6 = \frac{(57 \times 4) + 104 + (6 \times 2)}{2} = 172$$

$$C_{25}H_{52} = \frac{(25 \times 4) + (52 \times 1)}{2} = 76$$

$$\frac{172}{76} = 2/26 \approx 2/3$$

- محلول نیتریک اسید و محلول فورمیک اسید رسانایی جریان برق هستند ولی در دمای معین میزان رسانایی آن‌ها به غلظت اسید بستگی دارد.

- در دمای معین در غلظت‌های برابر، رسانایی الکتریکی محلول نیتریک اسید از محلول فورمیک اسید بیشتر است. (ص ۱۶ و ۱۷)

. گزینه ۳ درست است.

الف) مخلوط آب، روغن و صابون کلوئید است و پایدار است، شربت معده سوسپانسیون و ناپایدار است.

ب) رنگ پوششی کلوئید است و نور را پخش می‌کند. محلول آهن (II) نیترات نور را پخش نمی‌کند.

ج) شیر کلوئید است و مانند سوسپانسیون ناهمگن است.

. گزینه ۳ درست است.

در دمای ثابت با افزایش غلظت یون هیدرونیوم در محلول اسید HA، رسانایی الکتریکی محلول افزایش می‌یابد. (ص ۱۶، ۱۷)

در دمای معین، ثابت یونش اسید، مقداری ثابت است. (ص ۲۲-۲۳)

با افزایش غلظت اسید، غلظت یون هیدرونیوم افزایش و مقدار درجه یونش کاهش می‌یابد. (رابطه عکس) (ص ۱۸)

$$\text{در دمای ثابت مقدار } [\text{OH}^-] [\text{H}^+] \text{ ثابت و معین است. (ص ۲۶)}$$

با افزایش غلظت یون هیدرونیوم، مقدار pH کاهش می‌یابد. (در دمای ثابت) (ص ۲۷)

$$\text{در دمای ثابت با افزایش غلظت یون هیدرونیوم، غلظت یون هیدروکسید } \frac{1}{[\text{OH}^-]} \text{ افزایش می‌یابد. (ص ۲۶)}$$

. گزینه ۲ درست است.

$$[\text{HA}] = \frac{4}{0.5L} \Rightarrow 0.4 \text{ mol.L}^{-1}$$

$$[\text{H}^+] = \sqrt{k_a \cdot M} = \sqrt{2/5 \times 10^{-6} \times 4 \times 10^{-1}} = \sqrt{10^{-6}} = 10^{-3}$$

$$\text{pH} = -\log 10^{-3} = 3$$

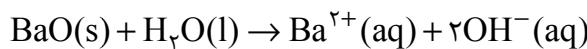
$$[\text{H}^+] = 10^{-3} \Rightarrow \text{pH} = 2$$

pH ۱ واحد از pH محلول نیتریک اسید بیشتر است.

pH ۱ واحد از pH محلول نیتریک اسید قوی است.

۸۰. گزینه ۴ درست است.

الف- اکسید باریم با آب به صورت زیر واکنش می‌دهد.

تعداد یون‌های هیدروکسید ۲ برابر تعداد یون‌های باریم است. (ص ۱۶)

اندازه یون باریم نیز از اندازه یون هیدروکسید بیشتر است ولی در شکل اندازه کاتیون کمتر نشان داده شده است. (ص ۱۶)

ب- محلول B محلول بازی است. pH بافت مخاط روده ($\text{PH} = ۸/۵$) نیز در محدوده بازی است. (ص ۲۴-۲۴)

ج- گاز گوگرد تری اکسید با آب به صورت زیر واکنش می‌دهد:

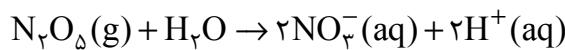
نمایش SO_4^{2-} به صورت SO_4^{2-} است و نیز تعداد یون‌های هیدرونیوم ۲ برابر تعداد یون‌های سولفات است.

د- محلول A یک محلول اسیدی است و غلظت یون هیدرونیوم از غلظت یون هیدروکسید بیشتر است.

$$[\text{OH}^-] < [\text{H}^+] \Rightarrow \frac{[\text{OH}^-]}{[\text{H}^+]} < 1 \quad (\text{ص ۲۶})$$

۸۱. گزینه ۳ درست است.

$$x\text{mol N}_2\text{O}_5 = \frac{x}{2} \text{L NO} \times \frac{1\text{mol NO}}{25\text{L}} \times \frac{2\text{mol N}_2\text{O}_5}{1\text{mol NO}} = \frac{x}{2} \text{mol}$$

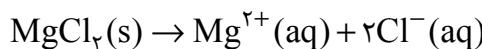
$$x\text{mol H}^+ = \frac{x}{2} \text{mol N}_2\text{O}_5 \times \frac{2\text{mol H}^+}{1\text{mol N}_2\text{O}_5} = \frac{x}{2} \text{mol H}^+$$

$$[\text{H}^+] = \frac{\frac{x}{2} \text{mol}}{\frac{2}{2} \times 10^{-1} \text{L}} = \frac{x}{2} \quad \text{pH} = -\log \frac{x}{2} = -\log(2 \times 10^{-1}) = ۱/۷$$

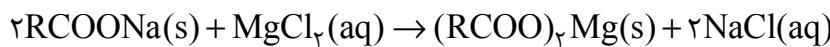
روش تستی:

$$\begin{array}{c} \text{NO} \qquad \text{N}_2\text{O}_5 \\ \frac{V}{V_m} = \frac{n}{\text{ضریب}} \Rightarrow \frac{1/5}{25 \times 2} = \frac{n}{2} \Rightarrow n = 1/10 \text{ mol} \\ \frac{n}{\text{ضریب}} = \frac{M \times V}{1} \Rightarrow \frac{1/10}{2} = \frac{M \times 1/10}{2} \qquad M = ۱/۲ \Rightarrow \text{pH} = -\log \frac{1/2}{1/10} = ۱/۷ \end{array}$$

۸۲. گزینه ۳ درست است.

$$x\text{mol MgCl}_2 = 1/8 \times 6 \times 10^{-22} \text{ یون} \times \frac{1\text{mol}}{6/02 \times 10^{-23} \text{ یون}} \times \frac{1\text{mol MgCl}_2}{2\text{mol}} = 1/10 \text{ mol MgCl}_2$$

جرم مولی RCOONa برابر 264 g.mol^{-1} است بنابراین جرم مولی RCOO^- برابر خواهد بود با:

$$264 - 23 = 241 \text{ g.mol}^{-1}$$

و جرم مولی $(\text{RCOO})_2\text{Mg}$ برابر است با:

$$(241 \times 2) + 24 = 506 \text{ g.mol}^{-1}$$

$$x\text{g} (\text{RCOO})_2\text{Mg} = \frac{1}{10} \text{ mol MgCl}_2 \times \frac{1\text{mol} (\text{RCOO})_2\text{Mg}}{1\text{mol MgCl}_2} \times \frac{506 \text{ g}}{1\text{mol}} \times \frac{90}{100} = 4554$$

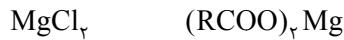
روش تستی:

$$\frac{n}{N_A} = \frac{\text{تعداد}}{\text{ضریب}} \quad \frac{n}{1} = \frac{1/806 \times 10^{22}}{3 \times 6/02 \times 10^{23}} \quad x = 0/01$$

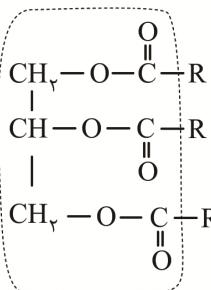
$$\text{RCOONa} = 264 \text{ g.mol}^{-1} \Rightarrow \text{RCOO}^- : 241 \text{ g.mol}^{-1}$$

$$\text{RCOO}_2\text{Mg} = (241 \times 2) + 24 = 506$$

$$\frac{0/01 \times \frac{90}{100}}{1} = \frac{m}{506 \times 1} \Rightarrow m = 4/554$$

گزینه ۳ درست است.

- الگوی نشان داده شده مربوط به یک استر سنگین چندعاملی است که بخش ناقطبی آن بزرگ‌تر از بخش قطبی است، بنابراین در هگزان حل می‌شود. در حالیکه اوره قطبی بوده و در چربی حل نمی‌شود.

- بخش قطبی آن دارای ۶ اتم کربن و ۶ اتم اکسیژن است.

چنانچه بخش ناقطبی دارای ۴۸ اتم کربن باشد، هر زنجیر هیدروکربنی آن (R) می‌تواند ۱۶ اتم کربن داشته باشد با توجه به فرمول صابون مایع تهیه شده از آن (RCOOK) در ساختار صابون مایع می‌تواند ۱۷ اتم کربن وجود داشته باشد.

گزینه ۴ درست است.

شروع	$0/44$	0	0
	$-0/04$	$+0/04$	$+0/04$
تعادل	$0/4$	$0/04$	$0/04$

$$K_a = \frac{[\text{H}^+][\text{B}^-]}{[\text{HB}]} = \frac{(0/04)^2}{0/4} = 4 \times 10^{-3}$$

$$K_a(\text{HA}) = 10^{-3} \times 4 \times 10^{-3} = 4 \times 10^{-6}$$

$$\text{HA} \rightleftharpoons \text{H}^+ + \text{A}^- \quad [\text{H}^+] = \sqrt{k_a M} = \sqrt{4 \times 10^{-6} \times 10^{-2}} = \sqrt{4 \times 10^{-8}} = 2 \times 10^{-4}$$

$$[\text{H}^+] + [\text{A}^-] = 4 \times 10^{-4}$$

گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) موادی مانند هیدروکلریک اسید (جوهرنمک)، سدیم هیدروکسید و سفیدکننده‌ها پاک‌کننده‌های خورنده هستند که هیدروکلریک اسید دارای pH کمتر از ۷ و سدیم هیدروکسید دارای pH بیشتر از ۷ است. (ص ۱۲)

(۲) اغلب داروها ترکیب‌هایی با خاصیت اسیدی یا بازی هستند. (ص ۱۴)

(۳) پاک‌کننده‌های غیرصابونی در آب‌های سخت نیز خاصیت پاک‌کننده‌گی خود را حفظ می‌کنند زیرا با یون‌های موجود در آبن آب‌ها (یون کلسیم و منیزیم) رسوب نمی‌دهند درحالی که پاک‌کننده‌های صابونی با یون‌های موجود در آب سخت رسوب تشکیل می‌دهند. (صفحات ۱۱، ۹)

(۴) ورود فاضلاب‌های صنعتی به محیط زیست سبب تغییر pH می‌شود. (ص ۱۴)

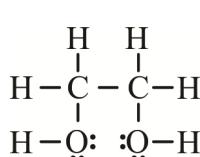
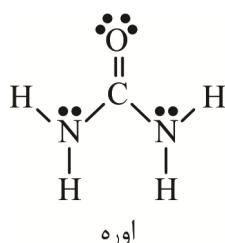
۸۶. گزینه ۴ درست است.

- در کربوکسیلیک اسیدهایی با زنجیر بلند کربنی، بخش ناقطبی بر قطبی غلبه دارد. (ص ۵)

- قدرت پاک‌کنندگی صابون در آب سخت کاهش می‌یابد ولی از بین نمی‌رود (ص ۹)

- اوره دارای ۸ الکترون ناپیوندی و ۱۶ الکترون پیوندی است.

$$\frac{8}{16} = \frac{1}{2}$$

اتیلن گلیکول (ضد یخ) دارای ۸ الکترون ناپیوندی و ۱۶ الکترون پیوندی است (ص ۴)

- ثابت یونش بیانی از میزان پیشرفت فرآیند یونش تا رسیدن به تعادل است. (ص ۲۲)

۸۷. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) استیک اسید، اسیدی ضعیف است و در آن غلظت مولکول‌های یونیده‌نشده اسید بیش از غلظت H^+ است.

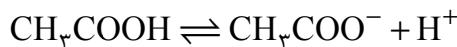
غلظت یون هیدرونیوم نیز از غلظت یون هیدروکسید بیشتر است. $[CH_3COOH] > [H^+] > [OH^-]$ (ص ۱۷)

(۲) در دما و غلظت معین، سرعت واکنش فلز منیزیم با هیدروکلریک اسید بیشتر از سرعت واکنش آن با نیترواسید است. (ص ۲۳)

(۳) در یک سامانه تعادلی، غلظت واکنش‌دهنده‌ها و فرآورده‌ها ثابت است، اما برابر نیست. (ص ۲۱)

(۴) بیش از آنکه ساختار اسیدها و بازها شناخته شوند، شیمی‌دان‌ها افزون بر ویژگی‌های اسیدها و بازها با برخی واکنش‌های آن‌ها نیز آشنا بودند.

۸۸. گزینه ۳ درست است.

$$x\text{mol} CH_3COO^- = 200\text{g} \times \frac{590\text{g} CH_3COO^-}{10^6 \text{g}} \times \frac{1\text{mol} CH_3COO^-}{59\text{g}} = 2 \times 10^{-2} \text{ mol} CH_3COO^-$$

$$[CH_3COO^-] = [H^+] = \frac{2 \times 10^{-2}}{0.200\text{L}} = 0.1\text{ mol.L}^{-1} \quad \text{غلظت یون هیدرونیوم}$$

$$x\text{mol} CH_3COOH = 200\text{g} \times \frac{5\text{g} CH_3COOH}{100\text{g}} \times \frac{1\text{mol} CH_3COOH}{60\text{g}} = \frac{1}{6} \text{ mol}$$

$$[CH_3COOH] = \frac{\frac{1}{6}}{0.2\text{L}} = \frac{1}{12}\text{ mol.L}^{-1} \quad \text{غلظت اسید}$$

$$[H^+] = M\alpha \Rightarrow \alpha = \frac{0.1}{\frac{1}{12}} = 0.12$$

۸۹. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) شیمیدان‌ها به کمک مدل آرنیوس، هیدروکلریک اسید را یک اسید قوی و هیدروفلوریک اسید را یک اسید ضعیف می‌نامند. (ص ۱۷)

(۲) در زندگی روزانه با انواع اسیدها سروکار داریم که برخی قوی و اغلب آن‌ها ضعیف هستند، بنابراین درجه یونش آن‌ها از ۱ کمتر است. (ص ۱۹)

(۳) غلظت یون هیدرونیوم و یون هیدروکسید در آب خالص در دمای 25°C برابر $10^{-7} \text{ mol.L}^{-1}$ است.

(۴) جزء آبیونی صابون، شامل دو بخش چربی‌دوست و نیز بخش آب‌دوست است. (ص ۶)

. ۹۰. گزینه ۱ درست است.

(۱) ثابت یونش هیدروسیانیک اسید از فورمیک اسید کمتر است، بنابراین در غلظت‌های برابر، غلظت یون هیدرونیوم در

هیدروسیانیک اسید از فورمیک اسید کمتر و غلظت OH^- بیشتر است. بنابراین نسبت $\frac{[\text{OH}^-]}{[\text{H}^+]}$ در هیدروسیانیک اسید

بیشتر است. (ص ۲۳-۲۷)

(۲) حجم محلول از 5 mL به 20 mL می‌رسد. با توجه به اینکه دما ثابت است K_a تغییر نمی‌کند. از طرفی غلظت محلول

$\frac{1}{4}$ می‌شود.

$$\frac{\alpha_2}{\alpha_1} = \sqrt{\frac{M_1}{M_2}} = \sqrt{\frac{M_1}{\frac{1}{4}M_1}} = \sqrt{4} = 2 \quad (\text{ص ۱۸، ۱۹})$$

$$\alpha_2 = 2\alpha_1$$

$$K = [\text{H}^+][\text{OH}^-] = 1/6 \times 10^{-13} \Rightarrow [\text{H}^+]^2 = 1/6 \times 10^{-13} = 16 \times 10^{-14} \quad (۳)$$

$$[\text{H}^+] = 4 \times 10^{-7} \quad \text{pH} = -\log(4 \times 10^{-7}) = 6.4$$

(ص ۲۶)

(۴) آرایش لایه ظرفیت عنصر $2p^3 2s^2$ است و عنصر نیتروژن می‌باشد. ترکیب هیدروژن‌دار آن NH_3 است که خاصیت بازی دارد. (ص ۲۷)

زمین‌شناسی

. ۹۱. گزینه ۱ درست است.

با تشکیل آب کره و اقیانوس‌ها و تحت تأثیر انرژی خورشید، شرایط برای تشکیل زیست‌کره فراهم و زندگی انواع تک‌یاخته‌ها در دریاهای کم‌عمق آغاز شد.

سایر گزینه‌ها:

تجمع ذرات کیهانی مقدمه شکل‌گیری منظومه شمشی بوده است.

فرسایش سنگ‌کرده مقدمه‌ای برای ایجاد رسوب و سنگ‌های رسوبی بوده است.

. ۹۲. گزینه ۲ درست است.

در آخرین دوره (کرتاسه) از دوران مژوزوئیک، نخستین گیاهان گل‌دار ظاهر شدند و دایناسورها منقرض گردیدند.

سایر گزینه‌ها:

انقراض گروهی در پایان پالئوزوئیک اتفاق افتاده است.

. ۹۳. گزینه ۳ درست است.

ترتیب وقایع در شکل عبارت‌اند از: ابتدا رسوب‌گذاری لایه‌های رسوبی انجام شده است، سپس چین‌خوردگی لایه‌های رسوبی مشاهده می‌شود و بعد آن تزریق مagma و در آخر سطح لایه‌ها، هوازده و فرسایش یافته است. توجه کنید که هیچ نوع شکستگی در تصویر وجود ندارد.

. ۹۴. گزینه ۴ درست است.

حرکت روزانه خورشید در آسمان، ظاهری و نتیجه چرخش زمین به دور محور خود است.

سایر گزینه‌ها:

مدار حرکت سیارات بیضوی است نه دایره‌ای.

گردش سیارات و یا ماه به دور خورشید نقشی در ایجاد مشاهده حرکت ظاهری ندارد.

۹۵. گزینه ۱ درست است.

در مرحله بسته شدن از چرخه ویلسون، ورقه اقیانوسی از حاشیه به زیرورقه قاره‌ای مجاور خود فرورانده می‌شود (دراز گودال اقیانوسی) و با ادامه فرورانش درنهایت اقیانوس بسته می‌شود.

۹۶. گزینه ۳ درست است.

اگر در منطقه‌ای، غلظت عناصر از میانگین کلارک بالاتر باشد، بی‌亨جاری مثبت بوده و زمین‌شناسان در پی‌جویی‌های اکتشافی عناصر، به‌دلیل یافتن مناطقی با بی‌亨جاری مثبت آن عنصر هستند.

۹۷. گزینه ۴ درست است.

در پوسته زمین، به‌ازای هر 10^0 متر افزایش عمق، 3 درجه سانتی‌گراد دما افزایش می‌یابد. تغییر در سایر ویژگی‌ها، با افزایش عمق ارتباط منطقی ندارند.

۹۸. گزینه ۳ درست است.

در یک کانسنگ آهن‌دار، پیریت FeS_2 باطله و بی‌ارزش و هماتیت و مگنتیت به‌عنوان کانه ارزشمند محسوب می‌شوند.

۹۹. گزینه ۲ درست است.

پس از تبلور بخش اعظم ماقما، به‌علت فراوانی مقدار آب و مواد فرار و از طرفی زمان تبلور بسیار کند و طولانی، باعث تشکیل پگماتیت‌ها گردیده که معمولاً پگماتیت‌ها، دارای گوهر زمرد و کانی صنعتی مسکوویت (طلق نسوز) هستند.

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.

بعضی کانی‌ها مانند آنیدریت و زیپس علاوه بر تهیه گچ بنایی در تشخیص آب‌وهوای گذشته (دریاچه‌های شور با تبخیر و هوای گرم‌وخشک) کاربرد دارند. ترکیب شیمیایی آن نیز سولفات کلسیم آبدار است.

۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

آخرین روز از فصل زمستان (اول بهار)، خورشید به استوا تابش 90 دارد و در تمام نقاط سیاره زمین، طول روز و شب یکسان و 12 ساعته است. در اعتدال بهاری، طول روز و شب در تمام شهرها و نقاط زمین مساوی است.

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

$$730 \div 365 = 2 \quad \text{سال}$$

$$p^r = d^3$$

$$2^r = d^3 \rightarrow \sqrt[3]{4} = d < 2 \quad \text{واحد نجومی} \rightarrow 1/5 < d < 2$$

با توجه به اینکه یک واحد نجومی، 150 میلیون کیلومتر است و پاسخ تقریبی این تست، عددی کمتر از 2 واحد نجومی (300 میلیون کیلومتر) و بیش از یک واحد نجومی (150 میلیون کیلومتر) است، پس عدد 280 میلیون کیلومتر، جواب مناسبی است.

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

عناصر پرتوزا به‌طور مداوم، با سرعت ثابت در حال واپاشی هستند. (عناصر رادیواکتیو با مفهوم عناصر سنگین، تفاوت دارند).

۱۰۴. گزینه ۴ درست است.

معیار تقسیم‌بندی واحدهای زمانی زمین‌شناسی، حوادث مهمی مانند پیدایش و انراض گونه‌ها، حوادث کوهزایی، پیشروی و پسروی جهانی دریاها، عصرهای یخبندان و ... است. پس مه بانگ که مربوط به پیدایش جهان بوده، در این معیارها قرار نمی‌گیرد.

۱۰۵. گزینه ۱ درست است.

تعريف درست علم سنجش از دور عبارت است از، علم و فن جمع‌آوری اطلاعات از عوارض سطح زمین، بدون تماس فیزیکی با آن‌ها، پس ربطی به بررسی ترکیب شیمیایی سنگ‌ها ندارد.

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

تسویی

برگزاری آزمایشی شبه امتحانات نهایی

دروس عمومی و اختصاصی پایه دوازدهم

- آشنایی با سطح علمی سؤالات و نحوه مطالعه کتب درسی جهت شرکت در امتحانات نهایی؛ ✓
- ارزیابی کیفی و کمی سطح آگاهی و آمادگی دانشآموzan؛ ✓

sanjesheducationgroup

sanjeshserv

صدای داوطلب ۹۶۶-۱۴۲۰

ثبت‌نام‌گروهی دبیرستان‌ها ۳۷۹۱-۸۸۸۴۴

www.sanjeshserv.ir

رانلور، ایگان تماس‌آفرینشی در کنال ما:

@Azmoonha_Azmayeshi

علوی

تمار پایه و شرکت

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمونها آزمایشی

T.me/Azmoonha_Azmayeshi

دانش

دوسسه آموزشی فرهنگی

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

آزمونها آزمایشی

T.me/Azmoonha_Azmayeshi

آزمون‌های سراسری
کاج

حل
مسئلہ

